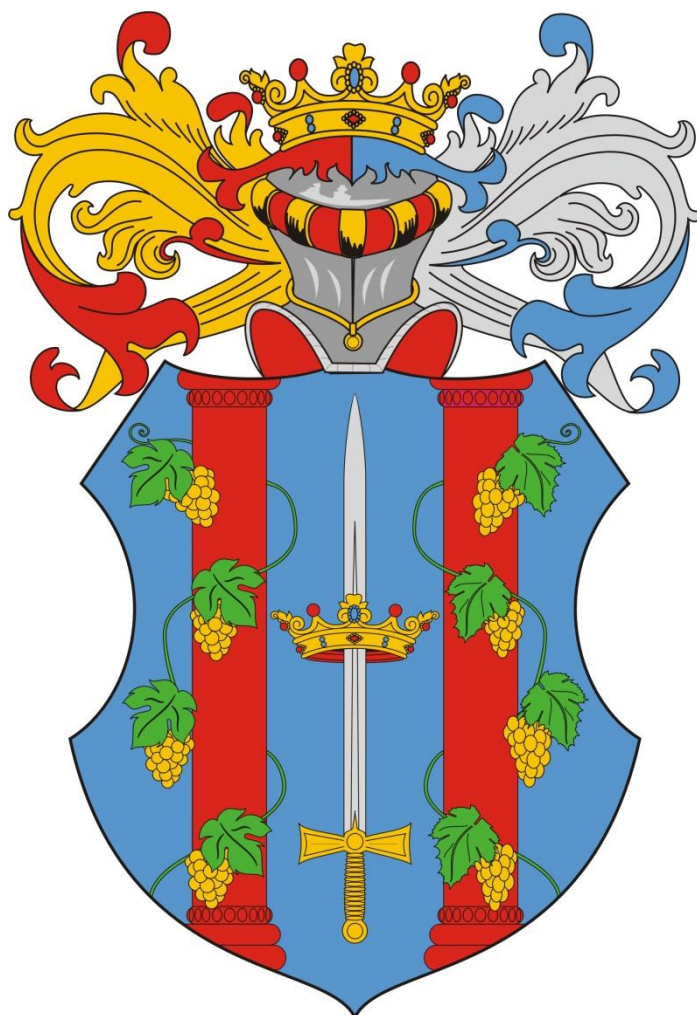

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

2018-2023

Kunbaja Község Önkormányzata

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
2. A település bemutatása.....	3
3. Értékeink, küldetésünk	4
4. Célok	5
5. Helyzetelemzés.....	6
5.1. Jogsabályi háttér bemutatása	9
5.2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
5.3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete	16
5.4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
5.5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	50
5.6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
5.7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	59
5.8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és forprofit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	63
5.9. A Helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	65
6. Intézkedési terv	65
6.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	66
6.2. A Helyi esélyegyenlőségi program Intézkedési terve (HEP IT)	70
6.3. Megvalósítás.....	77
6.4. Elfogadás	81

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kunbaja Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kunbaja község 1559 főt számláló kis zsákfalú, a Duna-Tisza között a déli országhatár mentén található. A település társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott. Mivel Kunbaja határmenti, zsák település, egyáltalán nincs átmeneti forgalom, vasútvonal nem érinti. Autóbusz Kunbaja-Bácsalmás között közlekedik naponta több alkalommal, azonban hétvégén a buszjáratok ritkábban szállítják az utasokat.

Területe mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, aminek eredményeként a helyi magántulajdonra épülő vállalkozások jelentős része a mezőgazdasághoz kötődnek. A mezőgazdasági termelés jellemzően családi gazdaságok keretében történik. A külterületi határ főleg búza, kukorica és napraforgó termelésének kedvez. Az ipari tevékenység nem hangsúlyos.

A településen az alapközművek (villany, víz, földgáz, vezetékes telefon, internet) kiépítése megtörtént. Szennyvízcsatorna rendszer hiányzik.

A község szociális helyzetére jellemző, hogy egyszerre több feszítő problémával kell szembesülnie. Egy időben kell kezelnie az alacsony foglalkoztatásból, a munkanélküliségből, a folyamatos előregedésből és elszegényedésből, valamint a szociális rászorultak számának növekedéséből adódó feladatokat.

A munkanélküliség és az elszegényedés komoly problémát jelent a falu életében. A munkanélküli és még dolgozni képes lakosok számára a szociális és egyéb ellátásokon túl a község önkormányzata által létrehozott Kunglobál Foglalkoztató és Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft., a szervezett közfoglalkoztatás, kiskereskedelmi és vendéglátó-ipari egységeknél történő munkavállalás, valamint a faluban működő nagyobb és jelentősebb munkáltatók, mint a Híbro 2013 Kft., Bács-Doboz Dobozgyártó Nonprofit Kft., WR-TEX Nonprofit Textilipari Kft., továbbá alkalmi munkák, napszámos munkák, idénymunkák jelentik a megélhetés forrását. Ez jellemzően mezőgazdasági jellegű tevékenységet jelent.

A községben óvoda és bölcsőde, valamint általános iskola működik, de a folyamatosan csökkenő gyermeklétszám itt is problémát okoz. Az egészségügyi alapellátást egy fő háziorvos és egy fő fogorvos biztosítja. A védőnő az Egészségházban látja el tevékenységét, itt rendel havi egy alkalommal a gyermekorvos is. A betegek a 12 kilométerre fekvő Bácsalmáson található rendelőintézetben vehetik igénybe a szakrendeléseket.

A lakosság szociális és gyermekjóléti alapellátása a „Szivárvány” Szociális Szolgáltató Központ működtetésével biztosított. Az intézményben öt szakterület működik: az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, a családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat. A „Hírös Diák” Alapítvány 2014 óta -a mintegy 60 férőhelyes szociális intézményében- napi egyszeri meleg étkeztetést biztosít népkonyháján azoknak, akik szociális helyzetük miatt rászorulnak.

A község központjában található a Posta Hivatal, az Integrált Községi Szolgáltató Tér, ahol a könyvtár is helyet kapott, valamint a háziorvosi rendelő, és a Gyógyszertár. A falu közbiztonságáról egy fő körzeti megbízott gondoskodik. Egy katolikus templom és egy református imaház biztosítja a hívek hitéletének gondozását.

A községben a következő jelentősebb civil szerveződések jöttek létre: Mozgáskorlátozottak Kunbajai Egyesülete, Nyugdíjasok Kunbajai Egyesülete, Bokréta Hagyományőrző Egyesület, Német Hagyományőrző Egyesület, Három Generáció Kunbajáért Egyesület, Polgárőr Egyesület, Sport Egyesület és a Karitasz kunbajai szervezete.

A népesség alapvető ellátása biztosított. Öt vállalkozásban üzemeltetett kiskereskedelmi egység található, ahol élelmiszert, pékárut, háztartási termékeket, ruházati és egyéb műszaki cikkeket lehet beszerezni. A település szélén helyezkedik el a tüzéptelep, ahol építési anyagokat is be lehet szerezni, ezen felül négy vendéglátó hely működik.

Mozgóárusítás keretében a következő termékek megvásárlására van a lakosságnak lehetősége: jégkrém és különböző fagyasztott élelmiszerek, szikvíz, takarmány, táp, PB-gáz.

A településen magyarok mellett kisebbségként élnek német ajkúak. Hagyományaikat ápolják és a megválasztott nemzetiségi önkormányzat koordinálja működésüket.

A belterületi úthálózat 75%-a szilárd burkolattal ellátott. A településen megközelítőleg 700 lakás található. Sajnos sok az üresen álló és rossz állapotban lévő ingatlan.

Kunbaja a közigazgatás átszervezése során a bácsalmási járáshoz került beosztásra. A település lakosságszámának alakulása miatt közös önkormányzati hivatal létrehozására került sor Tataháza községgel.

Értékeink, küldetésünk

- Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti a jó minőségű szolgáltatások egyenlő esélyű elérését. Egy település akkor tud fejlődni minden tekintetben, ha az itt élő emberek azt érzik, hogy helyük van itt, és a település, illetve az önkormányzat segíti őket abban, hogy hasznos és teljes értékű tagjai legyenek a társadalomnak.
- Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti.
- Megfelelni a helyi lakosok igényeinek és a változó világunk kihívásainak egyaránt.
- A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni.
- Községünk gazdasági növekedését felgyorsítani, a lakosság életkörülményeit javítani, úgy, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, valamint figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, amelyek áthatják a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a település életének alakítása során. Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során arra törekszünk, hogy a településünkön a mélyszegénységben élők, romák, nők, gyerekek, idősek, fogyatékkal élők

esélyegyenlőségének megvalósulását előmozdítsuk, valamint az egyenlő bánásmód feltételeit biztosítsuk.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja: Kunbaja Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás,
- a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- köznevelési intézményt – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Célunk, hogy Kunbaja olyan település legyen, ahol alapelveként érvényesül, hogy minden ember egyenlő. A közvetlen illetve közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit se érjen, se faji, se etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékosság vagy más okból fakadóan. A jogok érvényesülését, a megfelelő képviselőt és az elismerést, embertársaink tiszteletben tartását minden fórumon, intézményben és a helyi munkáltatóknál is alapvető célul tűzzük ki és elutasítjuk az ezzel ellentétes magatartást vagy intézkedést.

Alapelveink:

- **szolidaritás:** minden lakos érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat a rendelkezésünkre álló eszközökkel folyamatosan enyhíteni kívánjuk.
- **méltányos bánásmód:** olyan pozitív, méltányos és rugalmas felzárkóztatást elősegítő intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését és támogatjuk az erre irányuló kezdeményezéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

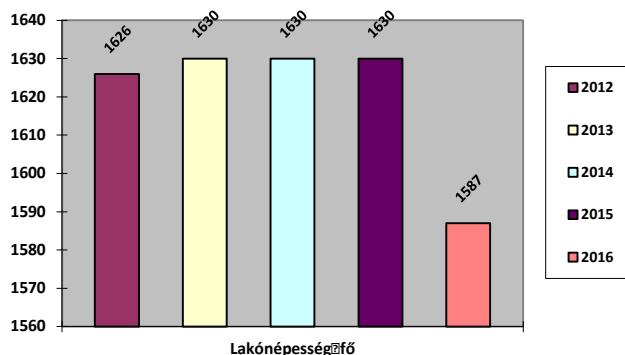
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Helyzetelemzés

A lakosság demográfiai helyzetét az alábbi táblázatok szemléltetik:

	lakónépesség fő	lakónépesség számának változása %
2012	1626	98,06
2013	1630	98,31
2014	1630	98,31
2015	1603	96,68
2016	1587	95,71

1. sz. táblázat: Kunbaja község lakónépessége

2. sz. táblázat: lakónépesség

állandó népesség száma	fő	%
		1587
Nő	824	51,92
Férfi	763	48,08
0-2 évesek	36	2,27
0-14 éves nők	107	6,36
0-14 éves férfiak	111	6,74
15-17 éves nők	19	1,2
15-17 éves férfiak	26	1,64
18-59 éves nők	426	26,84
18-59 éves férfiak	458	28,86
60-64 éves nők	60	3,78
60-64 éves férfiak	54	3,4
65-X éves nők	218	13,74
65-X éves férfiak	118	7,44

3. sz. táblázat: Kunbaja község állandó népessége /2016/

A népesség száma az országos folyamathoz hasonlóan csökkenő tendenciát mutat. Van ugyan enyhe növekedés 2012-2013. évben, de lassú mértékű csökkenés továbbra is megfigyelhető. A lakosságszám csökkenésének egyik oka az, hogy a családok és a fiatalok egy része munkalehetőség és jobb megélhetés reményében a városokba költözik, külföldön vállal munkát, ezzel párhuzamosan a születések száma csökken.

A következő táblázat megmutatja, hogy a nők és férfiak aránya 0-17 éves korig kiegyenlített, nincs nagy eltérés. A 18-59 éves korosztályt tekintve az arányok eltolódnak, több a férfi lakos. A 65 év feletti személyek körében viszont már a nők többsége a jellemző.

0-14 éves nők	13%	0-14 éves férfiak	15%
15-17 éves nők	2%	15-17 éves férfiak	3%
18-59 éves nők	51%	18-59 éves férfiak	60%

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

60-64 éves nők	8%	60-64 éves férfiak	7%
65-X éves nők	26%	65-X éves férfiak	15%

4. sz. adattábla: nők-férfiak aránya Kunbaja községben

Az öregedési index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település elöregedő. Kunbaja esetében az öregedési index 2012 évtől továbbra is a 65 év feletti lakosság magasabb számát mutatta. Az utóbbi öt évben ez a mutató csak erősödött. A falu lassan, de biztosan halad az elöregedés útján. Tehát már most is, de a jövőben még erőteljesebben kell figyelni az idősebb, idősödő korosztályra. A következő táblázat községünk öregedési indexét szemlélteti:

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	öregedési index (%)
2012	293	222	132,0
2013	312	214	145,8
2014	326	223	146,19
2015	339	208	162,98
2016	336	208	161,51

5. sz. táblázat: Kunbaja község öregedési indexe

A következőkben azt láthatjuk, hogy községünk lakónépességét a belső migráció miképpen befolyásolja, az utóbbi években inkább negatívan:

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2012	39	40	-1
2013	46	36	10
2014	47	43	4
2015	30	46	-16
2016	30	47	-17

6. sz. táblázat: belföldi vándorlások Kunbaján

A lentiekben feltüntetett táblázatot elemezve láthatjuk, hogy a halálozások száma minden évben lényegesen meghaladja a születések számát. 2014 kivételével általában a duplája, de 2015-ben a háromszorosa.

A születések száma 2012-től 2016-ig átlagosan valamivel 11 felett van. A születések számának stagnálása: a fiatalok elvándorlása, illetve a szülőképes korban lévő nők egyre

későbbi életkorban vállalnak gyermeket, továbbá jelentős azon családok száma, amelyek megfontolják, hogy második, harmadik gyermeket merjenek-e vállalni.

	élve születések száma fő	halálozások száma fő	természetes szaporodás	
			fő	‰
2012	11	28	-17	-10,9
2013	10	23	-13	-8,4
2014	15	13	2	1,3
2015	7	21	-14	-9,3
2016	16	25	-9	-6,2

7. sz. táblázat: természetes szaporodás Kunbaján

1.1 Jogszabályi háttér bemutatása

Alaptörvény

O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

P) cikk

(1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

SZABADSÁG és FELELŐSSÉG

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

XI. cikk

(1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

(4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVII. cikk

(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

XIX. cikk

(1)²³ Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

XXV. cikk

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez

XXIX. cikk

(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3)²⁵ A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, a nemzetiségeket és a nemzetiségként való elismerés feltételeit, valamint a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg. Sarkalatos törvény a nemzetiségként való elismerést meghatározott idejű honossághoz és meghatározott számú, magát az adott nemzetiséghez tartozónak valló személy kezdeményezéséhez kötheti.

XXX. cikk

(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.

(2) A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével kell megállapítani.

A helyi esélyegyenlőségi programokban tekintettel kell lenni az alábbi törvényekre is:

- A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei:
- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról (1998. évi XXVI. törvény Ftv.)
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó különösen az alábbi stratégiák:

- „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke

- Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladataul tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

- Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Idősügyi Nemzeti Stratégia című stratégiai programot (81/2009. (X. 2.) OGY határozat). Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglalt célkitűzéseket, prioritásokat, preferenciákat képviselje és érvényesítse jogalkotó és végrehajtó tevékenysége során, kiemelve az időseket érintő kormányzati döntéseket, programokat és cselekvési terveket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglaltak összhangban vannak az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, a Társadalmi Befogadásról szóló közös Memorandummal, a Lisszaboni Stratégiával, a Berlieni Nyilatkozattal, az AGE vezérelveivel, az Európai Szociális Chartával, a magyarországi Idősügyi Chartával, valamint az Európai Bizottság Közleményével, melyet a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett. Összhangban van az Öregedésről szóló Madridi Nemzetközi Cselekvési Tervvel, az ENSZ Egészségügyi Szervezete, a WHO által 2001-ben publikált, az idősügyi politikát meghatározó alapdokumentumával, melynek címe az Aktív Időskor (Active Ageing – Policy Framework) is. Az Európai Unió Szociálpolitikai Ütemterve célkitűzésként határozza meg a humánszolgáltatások modernizálását és fejlesztését a társadalmi és demográfiai struktúrák változásaira adott válaszként úgy, hogy a védelem szerepe produktív tényezőként jelenjen meg. A magyarországi időspolitikai egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és esélyegyenlőségének megteremtése.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségre aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevőlegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

- Az EU 2020 stratégia

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteti. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban

és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

- Nemzeti Reform Program

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

- Nemzeti Drogellenes Stratégiáról (2013–2020)

Az Országgyűlés 2013-ban fogadta el a Nemzeti Drogellenes Stratégia című stratégiai programot 80/2013. (X. 16.) OGY határozatát mi szerint: „Sajátos probléma a roma kisebbséghez tartozók lelki egészségének védelme, a szerfogyasztásból eredő problémáik megelőzése és kezelése. A hiányzó szakemberek pótlását segítő ösztönző rendszer kialakításával meg kell teremteni a lehetőséget, hogy a ma még hátrányos helyzetű, ellátatlan térségekben is hozzá lehessen férni a lelki egészség megőrzéséhez, a betegségek kezelését biztosító szolgáltatásokhoz. Elsősorban a kistélepüléseken élők és a veszélyeztetettek érdekében újszerű szervezeti megoldások is megfontolandók, például az egészségügyi alapellátásban dolgozók bevonása a szerhasználókkal kapcsolatos különböző gondozási feladatokba.”

- Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)

A Kormány 1744/2013. (X.17.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolhatók a jelentős számban található lakatlan, elhagyott tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt. A lakott tanyák többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A

külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégia intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszóházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek, szociális kompetenciafejlesztő játékok integrálhatók-e, ki kell dolgozni a módszertanát annak, hogy az áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.”

- Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a társadalmi szolidaritást. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyletek) vállalt önkéntes tevékenység növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó példának szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is... Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja az egészségtudatos magatartásminták megjelenítését a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során... A gyermekszegénység csökkentése érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen...A leszakadó társadalmi csoportok – különösen a romák – és térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják...A társadalmi kirekesztettség mérséklését és a munkahelyteremtést célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellett, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

- Országos Fogymegelőzési Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el a az Országos Fogyatékosügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy tegyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési koncepció** : az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdaság program**: az önkormányzatokról szóló törvény az önkormányzatok számára kötelező jelleggel írta/írja elő a **gazdasági program** elkészítését és elfogadását. A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőséggel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program célja a lakosság életminőségének javításához szükséges önkormányzati háttér biztosítása, melyet az önkormányzat a saját és a külső eszközök felhasználásának optimalizálásával végez. Települési szinten ez egy olyan komplex program, amely a természeti környezet fejlesztésével összhangban tervezi el a különböző beavatkozási területek jövő orientált alakítását az önkormányzat aktív és cselekvő közreműködésével, a lakosság tevőleges támogatásával.
- **Településrendezési terv** – az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- **Szociális ellátások helyi szabályaira vonatkozó rendelet**: a helyi rendelet célja az, hogy az alapvető szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében a község költségvetési teherbíró képességének figyelembevételével meghatározza a rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének helyi szabályait.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kunbaja Község Önkormányzata jelenleg nem vesz részt olyan társulásban, amely érintené az esélyegyenlőségi programot.

A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP készítése során minden esetben törekedtünk a legfrissebb statisztikai, intézményi adatok begyűjtésére (2015-ös, 2016-os néhol 2017-es adatok is elérhetőek voltak), ennek ellenére többször is szembesülnünk kellett adathiánnyal.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez egyrészt a települési intézmények, szolgáltatók és adatgazdák által szolgáltatott információkat, másrészt az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatállományát használtuk fel. A TeIR-ben elérhető adatok kapcsán több esetben tapasztaltuk azt, hogy a különféle adatszolgáltatók által benyújtott, ám ugyanarra az adattartalomra vonatkozó adatok nagyságrendekkel eltérnek egymástól. (Jellemzően ilyen terület volt a munkanélküliséggel kapcsolatos adatok köre – egymástól jelentősen eltérő adatokat szolgáltatott a Központi Statisztikai Hivatal, és a Munkaügyi Központ). Az adatok pontosítása érdekében megkerestük az érintett szervezeteket, akik készséggel álltak rendelkezésünkre. A HEP helyzetelemzésének elkészítéséhez szükséges adatok egy jelentős részét csak az egyes célcsoportokkal kapcsolatban álló, így hiteles információt nyújtani tudó intézmények bevonásával tudtuk összegyűjteni.

5.3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete

5.3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jelenkori Magyarország egyik legsúlyosabb társadalmi problémáját jelenti a mélyszegénységben élők egyre növekvő száma és területi koncentrációja.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek a társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. A jövedelmi helyzet romlása összefügg a munkanélküli és inaktív háztartásfők arányával, az iskolai végzettség alacsony fokával valamint a végzett munkák jellegével. Ebből következnek a súlyos megélhetési zavarok, mely kihat az érintett személyek és családok lakhatási, táplálkozási körülményeire és az egyének egészségi állapotára egyaránt

A jövedelemnélküliség, alacsony jövedelem a napi működést és életvitelt teszi bizonytalaná és kiszámíthatatlanná. Ennek következménye a hátralékok megjelenése, a különböző fizetési kötelezettségek halasztása, az alapvető szükségletek kielégítésének labilitása és hiánya. A probléma szorosan összefügg a foglalkoztatási helyzettel, a megoldást viszont nehezíti az érintettek egészségügyi és mentális állapota.

A lakásfenntartási, lakás-karbantartási gondok, lakás elvesztés veszélyei szintén szoros összefüggésbe hozhatók az alacsony jövedelmi helyzettel, illetve a munkanélküliséggel.

A munkaerő-piaci elvárásokhoz nem illeszkedő egyéni tudás, végzettség, mobilitás hiánya szintén tovább nehezíti az egyének helyzetét és a munkavállalási esélyeit.

Egyértelmű, hogy a bizonytalanná váló egzisztenciális helyzet, a negatív környezeti hatás felerősíti a konfliktusokat, gyengíti a kapcsolati kohéziót, ugyanakkor a jól működő kapcsolati háló segíthet kivédeni a külső veszélyeztető tényezőket.

A családi kapcsolati nehézségek és konfliktusok kommunikációs zavarokat idéznek elő és ez az erőszak, a bántalmazás, a gyermeknevelési problémák megjelenéséhez vezet. Következésképpen jellemzően megjelennek az általános beilleszkedési zavarok. Mindez együtt marginalizálódási folyamatot eredményez.

A legnehezebb helyzetben lévők nehezen tájékozódnak, igazodnak el a hivatalos eljárásrendekben. A tájékozatlanság kiszolgáltatottá teszi az egyéneket és családokat, érdekeiket gyakran nem az „elfogadott” eszközökkel próbálják érvényesíteni, ezzel konfliktus helyzeteket is teremtenek, amely a negatív megítéléseket erősítheti. A nehéz helyzetbe, vagy krízishelyzetbe került egyének és családok érdekérvényesítő képessége gyakran nagyon gyenge. Megbirkózási képességük gyengébb, támogató hálózatok nélkül ellehetetlenülnek, végérvényesen kisodródhatnak a társadalom peremére.

A **szegénységi kockázatok** különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. Az életkor mellett az iskolázottság is jelentős mértékben befolyásolja a szegénység kockázatát, az alacsony iskolai végzettségük körében lényegesen magasabb ez a kockázat. Emellett a szegénység előfordulásának valószínűségét növeli a gyermekek száma, a munkanélküliség és a roma származás. A lakóhely szempontjából pedig a község jelenti a legnagyobb szegénységi kockázatot.

A szegénység és társadalmi kirekesztés szempontjából az egyik leginkább veszélyeztetett csoportot a mai Magyarországon a roma népesség jelenti. A roma származás tehát fontos szegénységi kockázat. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. A roma lakosság helyzetének vizsgálatát jelentősen befolyásolja, hogy jelenleg Magyarországon hivatalosan az a lakos tekintendő romának, aki magát romának vallja, tekintettel arra, hogy az adatvédelmi törvény értelmében a nemzetiséghez való tartozásra vonatkozó személyes adat különleges személyes adatnak minősül, amelyet – a törvényben meghatározott eseteket kivéve - az érintett írásos beleegyezése nélkül nem lehet nyilvánartani. A beilleszkedni vágyás illetve a cigányokkal szembeni előítéletek miatt azonban Magyarországon ma a roma népesség egy része nem szívesen vállalja roma identitását, éppen ezért számukat megmondani nagyon nehéz vállalkozás.

Kunbaja társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, ez a tény alapjaiban befolyásolja a településen élők jövedelmi és vagyoni helyzetét. A népesség jövedelmi viszonyairól nem áll rendelkezésünkre valós és megbízható kép. A községre vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról, valamint jövedelmi és vagyoni helyzetükről, azonban a rendelkezésre álló adatokból tudható, hogy magas az aktív korú nem foglalkoztatott személyek és a gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma, ez mellett jelentős a lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya is, valamint sok család jövedelmét kizárólag a gyermekek után járó ellátások, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, és a családi pótlék jelenti.

Nehéz anyagi körülmények között élnek azok a megváltozott munkaképességű személyek is, akik valamilyen oknál fogva nem tudnak már akár alkalmi vagy rendszeres munkát vállalni, nem tudják kiegészíteni ellátásukat.

Következtetésképpen elmondható, hogy községünkben is jellemző, hogy az alacsony jövedelmű lakosok bevételeinek számottevő része származik a szociális pénzbeli juttatások rendszereiből.

Több családnak és egyénnek komoly és súlyos megélhetési problémái vannak, gondot okoz számukra az élelmiszervásárlás, gyógyszerek kiváltása, téli tüzelő vásárlása, gázpalack cseréje, lakásfenntartással kapcsolatos közüzemi számlák és díjak kifizetése, pénzügyi és egyéb kölcsönrészletek törlesztése. Ebből következnek a közüzemi díjhátralékok megjelenése és felhalmozása, közüzemi szolgáltatásból való kikapcsolás (villany és gáz).

A családok döntően saját tulajdonú családi házban élnek, azonban egyre több ember számára okoz gondot a lakás karbantartása és az alapvető karbantartási munkálatok elvégzése, ez miatt az ingatlanok állaga romlik. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően vannak karban tartva. Aki teheti, a családi házához tartozó kertet műveli saját célra.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet

A munkanélküliség nem csak társadalmi és gazdasági hatásokkal bír, hanem az egyén szintjén is következményekkel jár és problémákat okoz:

- **gazdasági hatások:** jövedelem csökkenése, anyagi kényszerhelyzet, elszegényedés, a megszerzett tudás elértéktelenedése,
- **életmódbeli hatások:** a napi életritmus átalakulása, aktivitás megváltozása, csökken az aktivitási szint, fizikai mozgástér beszűkül, több időtöltés a lakáson belül,
- **érzelmi hatások:** reményvesztettség, kiábrándultság, apátia, levertség, frusztráció, unalom érzése az idő szétfolyása,
- **énre gyakorolt hatások:** romlik az önbecsülés, csökken az önbizalom, kisebbségi érzés,
- **testi, lelki egészségre gyakorolt hatása:** szomatikus egészség romlása, fizikai megbetegedések, mentális egészség hanyatlása, stressz, magas vérnyomás, alkoholfogyasztás, dohányzás erősödése, agresszivitás,
- **társas aktivitás változása:** társadalmi, szociális, kulturális elszigetelődés, közösségi és politikai aktivitás csökkenése, társas kapcsolatok beszűkülése, elmaradnak az ismerősök, ritkábban megy társaságba, megszakad a kapcsolat a volt munkatársakkal,
- **családi kapcsolatok romlása:** megváltozik a családi légkör és a házastársi kapcsolatok minősége, a válások száma megnő, családi feszültség és konfliktusok.

Tehát látható, hogy az emberek számára a munka nem egyszerűen jövedelemszerzési tevékenység, hanem szociális jelentősége van: a munkavégzés és intézményei az élet egészségének legalapvetőbb szervezői közé tartoznak a modern társadalmakban.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek

változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	553	558	1111	53	9,58%	68	12,14%	121	10,89%
2013	550	554	1104	50	9,18%	59	10,56%	109	9,87%
2014	534	547	1081	36	6,74%	52	9,55%	88	8,14%
2015	518	538	1056	34	6,66%	32	6,04%	66	6,25%
2016	505	538	1043	27	5,35%	32	5,95%	59	5,65%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen élők helyzetét foglalkoztatottságbeli szempontból alapvetően meghatározza, hogy a bácsalmási térség az egyik leghátrányosabb helyzetű térségnek tekintendő Bács-Kiskun megyében.

A 2011. évi népszámlálási adatokból látható a település gazdasági aktivitása, mely a következőképpen alakult:

A településen a gazdaságilag aktív népesség (foglalkoztatottak és munkanélküliek együtt) aránya mindösszesen 40,7%, ami elmarad a megyei értéktől (44%), illetve az országos értéktől (45,5%). A gazdaságilag nem aktív (inaktív keresők és eltartottak összesen) népesség aránya 59,3%. Az álláskeresők száma az elmúlt hat évben a harmadára csökkent ugyan, ám egyre nagyobb súlyú probléma a regisztrációban eltöltött idő növekedése. A munkáltatók először a számukra kevésbé értékes munkavállalótól válnak meg: a szakképzetlenektől, az idősebb korosztályba tartozóktól, akiket más munkáltató sem alkalmaz, így elhelyezkedésük ideje elhúzódik, tartósan munkanélkülivé válhatnak. Különösen tartós munkanélküliség esetén a munkanélküliség által generált hatások egyre súlyosabbá válnak, és az egyén számára egyre nehezebb lesz a munkaerő-piacra való visszatérés.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma és aránya korcsoportok szerint /negyedévek átlaga/

		2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma	fő	120,7	109,5	89,25	67	57	46,75
20 éves és fiatalabb	fő	0,75	1,75	1,75	0,75	0,5	0,5
	%	0,62%	1,6%	1,96%	1,12%	0,87%	1,0%

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

20-24 év	fő	16,25	11,75	9,5	7,5	4,75	2,25
	%	13,46%	10,73%	10,64%	11,19%	8,3%	4,81%
25-29 év	fő	14	10,75	9	6,25	6,25	3,5
	%	11,6%	9,81%	10,05%	9,32%	10,96%	7,48%
30-34 év	fő	10,25	10,25	6,75	5,5	3,75	3
	%	8,49%	9,36%	7,56%	8,2%	6,57%	6,41%
35-39 év	fő	18,75	12,25	9,5	5	3,25	1
	%	15,5%	11,2%	10,6%	7,5%	5,7%	0,47%
40-44 év	fő	19,75	20,25	12,75	9,75	7,5	3,75
	%	16,4%	18,5%	14,3%	14,6%	13,2%	8,0%
45-49 év	fő	11,25	12	10,75	6	7	6
	%	9,3%	11%	12%	9%	12,3%	12,8%
50-54 év	fő	13,5	13	10,75	4,25	4,25	1
	%	11,2%	11,9%	12%	6,3%	7,5%	2,1%
55-59 év	fő	13,5	15,25	11	8,75	6	3,75
	%	11,2%	13,9%	12,3%	13%	10,5%	8%
59 év felett	fő	2,75	2,75	6,5	13,25	15,75	14,75
	%	2,3%	2,5%	7,3%	19,8%	27,6%	31,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya a következő:

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküliek	180 napnál hosszabb ideje regisztráltak aránya
	fő	fő
	összesen	összesen
2012	120,75	17,39%
2013	109,5	17,81%
2014	88,25	10,36%
2015	67	23,51%
2016	59	25%
2017	46,75	34,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését nemcsak a munkalehetőségek hiánya, hanem a nem megfelelő szakmaválasztás valamint a szakmai tapasztalat hiánya is befolyásolja. Gyakran ez miatt nem tudnak elhelyezkedni. A munkanélküliség elől menekülve számos, főleg magasabb

iskolai végzettséggel rendelkező fiatal hagyta, és hagyja el a települést. A nyilvántartott munkanélküli pályakezdekők száma az évek során az alábbiak szerint alakul.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	122	137	259	8	6,6%	6	4,4%	14	5,4%
2013	120	135	255	5	4,2%	7	5,2%	12	4,7%
2014	116	137	253	3	2,6%	5	3,6%	8	3,2%
2015	108	143	251	0	0	3	2,1%	3	1,2%
2016	117	132	249	2	1,7%	3	2,3%	5	2%
2017	113	126	239	0	0	4	3,2%	4	1,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A munkanélküliek helyzetének vizsgálatakor figyelembe kell venni az iskolai végzettség szerinti megoszlást, mivel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási szempontból talán a leghátrányosabb helyzetben vannak, hiszen az alacsony vagy elavult iskolai végzettség szintén akadályokat gördít az egyén számára a munkavállalásnál.

Környékünkön, illetve településünkön is fontos szerepe van a mezőgazdaságnak, így mindenképpen érdemes az alkalmi munkavégzés lehetőségeit számba venni. Tapasztalataink szerint az alkalmi munkavégzés lehetőségei is lassan kezdenek beszűkülni, mivel egyre több munkafolyamatot gépekkel végeznek el a tulajdonosok. Csak olyan munkát végeznek napszámosok, amit már gépekkel végképpen nem lehet megoldani.

Az alkalmi, szezonális munkavégzés lehetőségének csökkenése főleg a mélyszegénységben élők, a romák és az alacsony iskolai végzettségűek számára jelent jelentős jövedelem kiesést, hiszen eddig a tavasztól őszi terjedő időszakban legalább ebben a formában munkához és ezáltal jövedelemhez jutottak. A következő táblázat az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők lakosok számát és arányát ábrázolja:

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség /csak népszámlálási adatok állnak rendelkezésre/

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1541	822	719	1436	773	663	105	6,8%	49	6,0%	56	7,8%
2011	1421	742	679	1320	707	613	101	7,1%	35	4,7%	66	9,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az alábbi táblázatból kiderül az általános iskolával nem rendelkezők és általános iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresőek száma.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	fő	%	fő	%	fő
2012	120,75	3,5	2,89%	43	35,61%	74,25	61,49%
2013	109,5	3,75	3,42%	42,75	39%	63	57,53%
2014	88,25	3	3,39%	38,25	43,34%	47	53,25%
2015	67	1,75	2,61%	25,25	37,68%	40	59,7%
2016	59	1,5	2,54%	23	38,98%	34,5	58,47%
2017	46,75	1	2,15%	21,5	45,98%	24,25	51,87%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Felnőttoktatás, felnőttképzés Magyarországon¹

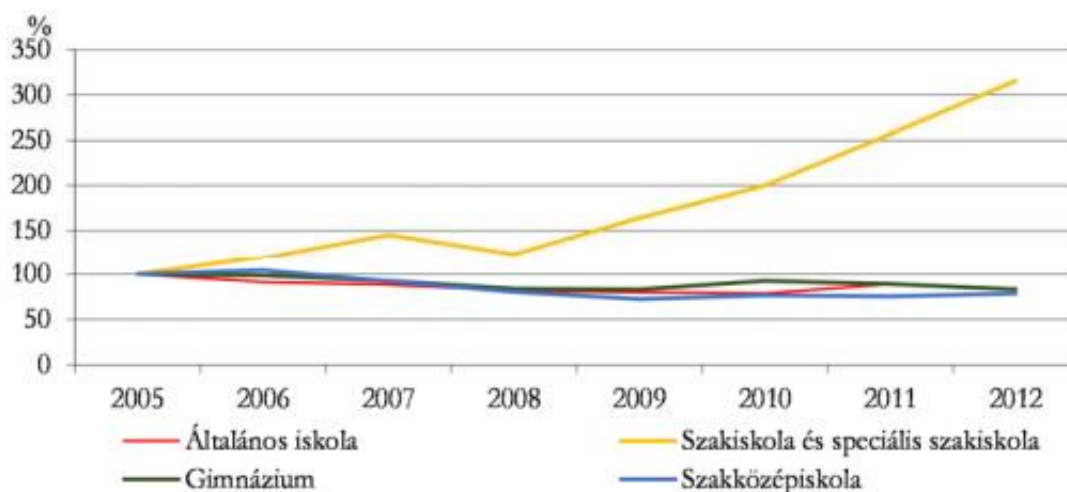
Az oktatás, képzés, tanulás kifejezések korábban hagyományosan a gyermekkorhoz kötődtek. Az élet minden területén tapasztalható egyre gyorsabb ütemű változások azonban nem teszik lehetővé, hogy a felnőttkorba lépett nemzedék abbahagyja a tanulást, és csak az élete első szakaszában megszerzett ismeretekre hagyatkozzon.

Magyarországon a formális képzések közé soroljuk az iskolarendszerben államilag elismert képesítéssel járó képzéseket, valamint az iskolarendszeren kívüli OKJ-képzéseket is. Minden más iskolarendszeren kívüli képzést a nem formális képzések között tartjuk számon.

Magyarországon köznevelési intézményekben felnőttoktatás keretei között a 2012/2013-as tanévben közel 88 ezer fő tanult, 10%-kal, azaz közel 9 ezer fővel kevesebb, mint 2005-ben. A változás azonban eltérő volt az egyes iskolatípusokban. 2005 óta az alapfokú képzés részaránya alig változott, és a tanulók száma az elmúlt négy évben 2 ezer fő körül állandósult. Az általános iskolai felnőttoktatás helyett a hangsúly az **érettségit adó középiskolák és a szakképzés felé tolódott. A szakiskolákban a diákok száma 2005 és 2012 között megháromszorozódott**, az időszak végén már 13 ezer felnőtt folytatta ebben az iskolatípusban a tanulmányait. A vizsgált periódusban a középiskolai felnőttoktatásban tanulók száma 19%-kal csökkent, 2012-ben gimnáziumban nem egész 39 ezren, szakközépiskolában pedig 34 ezren tanultak.

¹ Forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/felnottoktatas13.pdf>

A felnőttoktatásban tanulók számának alakulása (2005. év=100%)

Községünkben megfigyelhető, hogy a regisztrált munkanélküliek jelentős része szakmunkás bizonyítványt szerzett(51,87%). A 8 általános iskolát végzetek száma is igen magas (45,98%).

A regisztrált munkanélküliek körében a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma több okból is alacsony (7,5%). Egyrészt kevesebben vannak, mint a középfokú végzettségűek, másrészt ennek a rétegnek a körében nagyobb az elvándorlás, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők a jobb megélhetés reményében elhagyják a települést, mivel helyben és a település környékén nem tudtak elhelyezkedni. A helyi munkaerő piacon nincs akkora keresletük, a nagyobb városokban jobban, sokszor magasabb bérezéssel tudnak elhelyezkedni. A helyi ismeretekre alapozva tapasztalható, hogy elsősorban az idősebb lakosságból nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel, a fiatalabb lakosságból szinte valamennyien rendelkeznek az alapfokú végzettséggel. A tankötelezettség 16 évben történt megállapítása az alapfokú képzésből egy tanuló kiesését eredményezte településünkön 2017-ben.

c) Közfoglalkoztatás

2011. évtől a közfoglalkoztatás eddigi rendszerét egy új támogatási rendszer váltotta fel. Megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka, valamint a közhasznú munkavégzés, helyükbe egy egységes közfoglalkoztatás lépett.

A kötelező közfoglalkoztatással kapcsolatos szakmai vélemények megoszlanak. Számtalan hatástanulmány és kutatás egybehangzó megállapítása szerint a közfoglalkoztatás formái alacsony hatásfokúak, drágák és nem mindig váltják be a hozzájuk fűzött reményeket. A reintegráció helyett az ellátórendszerben való ciklikus mozgást (parkoltatást) azaz a segélyezett benntartását segíthetik elő².

2016-ban végzett kutatás³ viszont arra mutat rá, hogy a jelenlegi formájában 2011. január 1. óta működő egységes közfoglalkoztatás rendszerének kialakítása **előrelépést jelentett a korábbi, segélyezés alapú társadalmpolitikai gyakorlathoz képest**. A tanulmány tereptapasztalatok, valamint esettanulmányok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a közfoglalkoztatás optimális működésének előfeltétele a kormányzati célkitűzések világos elkülönítése, illetve összhangba hozása: elsődlegesen a munkapiaci célok és a szociális célok

² Szabó Andrea : A közfoglalkoztatás jelentősége két gazdasági recesszió tükrében, Esély 2013/4

³ Esettanulmányos kutatás: a gazdasági és társadalmi szervezetek bevonása a közfoglalkoztatási programokba, Századvég, 2016

összehangolása. A közfoglalkoztatás definíció szerinti eredeti célja a tranzitfoglalkoztatás megvalósítása, vagyis az 5-10-15 éve inaktívak, és kisebb részben az átmenetileg munkanélkülivé váló rétegek át-, illetve visszavezetése az elsődleges munkaerő-piacra. Ugyanakkor, ezzel párhuzamosan több más szempont is megjelent a közfoglalkoztatás kapcsán. Ezek közül fontos a településfejlesztés, hiszen a komplex fejlesztéseket igénylő települések és járások felzárkóztatása csak egy átfogó fejlesztési megközelítéstől várható, amelynek eleme lehet a közfoglalkoztatás is. Ezen túlmenően, a közfoglalkoztatás – különösen ezeken a településeken – a segélyezést helyettesítő szociális feladatokat is ellát. A funkciók régióként, településtípusonként, illetve a közfoglalkoztatásban résztvevők tulajdonságai szerint eltérő mértékben lehetnek jelen, valamint bizonyos mértékig össze is fonódhatnak és szemben is állhatnak egymással. Magyarországon a szegénység egyik legfontosabb eleme a munkanélküli lét, vagyis azok a tartósan inaktívak, munkanélküliek, akik a közfoglalkoztatás célcsoportját jelentik, a szociális rendszer rászorultjai is egyben. Szintén látható, hogy ha egy adott településen nincsenek piaci munkahelyek, úgy a munkaerő-piaci integráció célja a relatíve kvalifikáltak, munkára alkalmasabb személyek ingázásához, rosszabb esetben elköltözésükhöz vezet, amelynek nyomán a település népesség megtartó képessége tovább romlik, ez pedig a településfejlesztési cél ellenében hat.

A projekteket hosszú távon gondolkodva, az önellátás elve mentén egymásra építve dolgoztuk ki. 2013. évben 110 fő vett részt közmunka programban. A következő táblázat a közfoglalkoztatásba bevont személyek számát és arányát mutatja meg:

	közfoglalkoztatásban részt vevők száma (fő)	közfoglalkoztatásban részt vevők aránya a település aktív korú lakosságához képest (%)
2012	36	3,2%
2013	110	9,9%
2014	134	12,4%
2015	121	11,5%
2016	102	9,8%
2017	105	8,6%

A nyilvántartott álláskereső létszámának csökkenése a közmunkában résztvevők létszámát növelte, ám egyre többen tudnak elhelyezkedni a versenyszférában.

A közfoglalkoztatásban résztvevő romák létszámáról nincsenek adatok.

A mélyszegénységben élők és a településen kisebb létszámban élő romák foglalkoztatásában jelentős szerepet kapnak a közfoglalkoztatási programok. Sokuknak a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

Az önkormányzatok szerepvállalása a jövőben megnőhet a foglalkoztatáspolitikai stratégia kialakításában, a fejlesztésekben érdekeltekkel (munkaadók, vállalkozók, munkavállalók) szoros együttműködésben, továbbá olyan cselekvési programok, projektek kidolgozásában, melyek a helyi foglalkoztatás bővítését eredményezik. E területeken jelentős a helyi önkormányzatok érdekeltsége, hiszen az új munkahelyek bővítik a helyi forrásokat, új fejlesztéseket indukálnak, illetve csökkentik a szociális kiadásokat.

d) A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A térség munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a térség településein sok esetben az önkormányzat tekinthető az egyik legnagyobb munkaadónak. Ez a jelenség településünk esetében is elmondható.

Kistelepülés lévén helyben sajnos kevés a munkalehetőség. Vállalkozások, cégek is kis számban képviseltetik magukat. Községünkben a következő lehetőségek vannak munkavállalásra: kiskereskedelmi és vendéglátó-ipari egységeknél történő elhelyezkedés, valamint a faluban működő nagyobb és jelentősebb munkáltatók, mint Hibro 2013 Kft., Bács-Doboz Dobozgyártó Nonprofit Kft., WR-TEX Nonprofit Kft. Számításba jönnek még alkalmi munkák, napszámos munkák, idénymunkák, amelyek főleg a környéken telepített szőlőültetvényekben, valamint a községtől 30-50 km-re lévő Öttömös, Rúzsza, Üllés, Zákányszék, Mórahalom településeken működő zöldségtermesztő vállalkozások területén valósulnak meg.

Kunbaja határmenti, zsák település, egyáltalán nincs átmeneti forgalom, vasútvonal nem érinti. Autóbusz Kunbaja-Bácsalmás között közlekedik naponta 5 alkalommal, ami mindenképpen megnehezíti a munkavállalást, ezen felül Bácsalmáson is igen korlátozottak az elhelyezkedési lehetőségek. 2018 év végén Mélykúton indul a HUNENT Zrt. nagy kapacitású vízi szárnyas feldolgozója. Kunbajáról is toborzott munkavállalókat. Saját autóbusszal kívánják megoldani az utaztatást.

A legközelebbi város Baja, Szeged, és a megyeszékhely Kecskemét, valamint a főváros hiába kínálna sokkal jobb munkavállalási feltételeket, távolságuk miatt, ingázás esetén egyik sem jelenthet reális célpontot a lakosság számára.

Ezen felül a gyermekes családok nehezen tudják megoldani, hogy a szülők mindegyike, vagy akár csak az egyik tagja eljárjon más településre dolgozni. Az utazás és a munkaidő együttesen sok esetben meggátolják a gyermekek megfelelő gondozását és ellátását, ami további problémákat okozna.

A fentiekben leírtakat táblázatos, számszaki adatokkal mutatjuk be:

	Elérhetőség átlagos ideje autóval (perc)	Autóbuszjáratok-párok száma munkanapokon	Átlagos utazási idő autóbuszsal (perc)	Vonatjáratok átlagos száma munkanapokon	Átlagos utazási idő vonattal (perc)	Kerékpárral való megközelíthetőség	Átlagos utazási idő kerékpáron (perc)
legközelebbi centrum	11	5	28	0	-	nincs	20
megyeszékhely	118	0	-	0	-	nincs	
főváros	191	0	-	0	-	nincs	

Foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének közlekedési szempontból Kunbaján

e) Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését, valamint képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket a Bácsalmási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya munkaközvetítés mellett munkaerő-piaci programokkal igyekszik elősegíteni. A fiatalok elsősorban nagyobb városokban tudnak részt venni képzésekben, ezen felül a helyi Integrált Közösségi Szolgáltató tér lehetőséget biztosít a lakosság részére ingyenesen internet

hozzáférésre, idegen nyelvi és számítógépes alapismereteket nyújtó tanfolyam elvégzésére. Ezen szolgáltatások a fiatalok számára is hasznosak és segíthetik a munkaerőpiacra való bekerülést.

f) Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Bácsalmási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya nagy segítséget nyújt ezzel kapcsolatban. Önkormányzatunk igyekszik kihasználni minden olyan programot, pályázatot és egyéb lehetőséget ami növeli a helyi lakosok foglalkoztatását.

2016-os év	van/nincs	Felsorolás
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet, és a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	GINOP 5.2.1. Ifjúsági Garancia Program (célcsoport 25 év alatti nem tanuló és nem dolgozó fiatalok) GINOP 5.1.1. "Út a munkaerőpiacra" (a projekt egyik célcsoportja a 25 és 30 év közötti pályakezdő álláskeresők)

g) Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Mélyszegénységben élőket és romákat közmunka program keretén belül foglalkoztat az önkormányzat saját fenntartású intézményében (óvoda, konyha, „Szivárvány” Szociális Szolgáltató Központ, IKSZT, Egészségház)

h) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Léteznek kimondott és kimondatlan diszkriminációs jelenségek. Nem könnyű ezeket bizonyítani. Igyekeznünk kell a sztereotípiákat és az előítéleteket szemléletváltással ellensúlyozni. Esélyt és lehetőséget kell biztosítani mindenki számára.

Településünkön is ezt a hozzáállást igyekszünk erősíteni, egyelőre nincs tudomásunk ilyen jellegű diszkriminációról. Kunbaja község esetében nem áll rendelkezésre adat a foglalkoztatás területén megnyilvánuló diszkriminációról.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az ellátási formák célja, hogy a különböző problémák miatt veszélyhelyzetbe kerülő személyek, családok vonatkozásában hozzájáruljon a kialakult helyzet megoldásához, az azt kiváltó okok felszámolásához. Kunbaja Község Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott rendszeres ellátásokat, támogatásokat, valamint az eseti segélyeket. A támogatási formák közül a lakásfenntartási támogatás, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, a rendszeres szociális segély, valamint az önkormányzati segély fordulnak elő leggyakrabban településünkön.

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

Az álláskeresői segélyben részesülők létszámát vizsgálva megállapítható, hogy az álláskeresők száma 2017-ben a 2012 évinek 38,7%-a, azonban a segélyben részesültek száma, és aránya nőtt.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma /negyedévek átlaga/

év	15-64 év közötti álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2012	120,75	2,25	1,86%
2013	109,5	3,75	3,42%
2014	89,25	6	6,72%
2015	67	11	16,41%
2016	57	14,75	25,87%
2017	46,75	14,5	31,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői járadékokra jogosultakat vizsgálva láthatóan alig változik a létszám, azonban a nyilvántartott álláskeresők számának drasztikus csökkenése miatt arányuk megduplázódott.

3.3.2. számú táblázat - Járadékokra jogosultak száma /negyedévek átlaga/

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékokra jogosultak	
	fő	fő	%
2012	120,75	12,75	10,56%
2013	109,5	12,25	11,18%
2014	89,25	14,5	16,24%
2015	67	10,75	16,0%
2016	57	9,75	17,1%
2017	46,75	11	23,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 2005. november 1-jétől tartalmazta az **álláskeresői segély** elnevezésű ellátást. Erre az volt jogosult, aki munkát akart vállalni, de önálló álláskeresője nem vezetett eredményre, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra nem volt jogosult, táppénzben nem részesült, korábban álláskeresői járadékban részesült és

- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzott, és legalább 140 napon át álláskeresői járadékban részesült, és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy
- az álláskeresői járadékot részére legalább 180 nap időtartamra állapították meg és annak folyósítását megszüntették, vagy

- álláskeresővé válását megelőző négy éven belül legalább 200 nap munkaviszonnal rendelkezett, és álláskeresési járadékra nem volt jogosult.

Az álláskeresési segély **2011. augusztus 31-vel megszűnt, megmaradt a biztosítási jogviszonyhoz kötött álláskeresési járadék.** Álláskeresési járadékot az kaphat, aki álláskereső, aki munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre és a foglalkoztatási szerv sem tud a számára megfelelő munkát felajánlani. Az ellátás egyik fontos jellemzője, hogy az azt igénylőnek az álláskeresővé válást megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel kell rendelkeznie.

A biztosítási jogviszonyhoz nem kötött, **segély típusú ellátásokat** a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szocvtv.) szabályozza.

Az aktív korúak ellátása két pénzbeli ellátástípust foglal magába:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, és
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást.

Az aktív korúak ellátására, azaz rendszeres szociális segélyben, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma és aránya leginkább a jogszabályi környezethez igazodva változik. A munkanélkülieket ellátó rendszer szerkezeti változását követően, valamint a közfoglalkoztatásba való bevonásával csökkenő tendenciát mutat az álláskeresők száma településünkön, viszont megnőtt a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma. Tekintettel arra, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósításához szükséges 30 napos munkaviszonyt számos érintett a közfoglalkoztatás eredményeképp tudja igazolni, ezért látható, hogy a közfoglalkoztatási rendszer működtetése nélkül még több család kerülne létfenntartást veszélyeztető helyzetbe.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

		ebből elégtelen lakhatási körülményeke t biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmény eket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmény eket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmény eket biztosító lakások száma
2012	741	0	0	0	0	0	0	0
2013	741	0	0	0	0	0	0	0
2014	741	0	0	0	0	0	0	0
2015	741	0	0	0	0	0	0	0
2016	741	0	0	0	0	0	0	0
2017	741	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

a) Bérlakás-állomány

Településünk bérlakással, szociális lakásállománnyal illetve egyéb lakáscéljára használt nem lakáscélú ingatlannal nem rendelkezik.

b) Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Egyre több városban okoz problémát a hajléktalan személyek megjelenése illetve számának növekedése. Ebből a szempontból településünk kedvezőbb helyzetben van, hiszen hajléktalan személyről nincs tudomásunk. Községünkben nem alakult ki veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság, problémát inkább egy-egy esetben a nem megfelelő higiéniai körülmények okozzák.

c) Lakhatást segítő támogatások

A települési támogatás keretében – a korábbi rendszeres támogatások helyett – támogatás nyújtható a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött, tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére. Ugyanakkor a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani az önkormányzat. A támogatások egyes típusait és jogosultsági feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg.

Aktív korúak ellátása⁴ az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a

⁴ Jogszabályi háttér: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.), 33.§-37/C.§, az átmeneti rendelkezések vonatkozásában: 134.§, 134/B.§

családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az ellátás keretében kétféle támogatás állapítható meg, a **foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.** Az előzőleg jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-től a járási hivatal hatáskörébe került. A kérelmeket továbbra is be lehet nyújtani a polgármesteri hivataloknál, amelyek azt továbbítják a járási hivatalok részére. Az aktív korúak ellátása keretében megállapítható ellátástípusok és az ellátásra jogosultak körei esetenként változtak.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban nem történt változás azon kívül, hogy a támogatást a járási hivatal állapítja meg. A támogatás havi összege továbbra is 22 800 Ft

A rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-től megszűnt. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhettek jogosultságot. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak azok a személyek, akik azért voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősülnek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudják. Akik vállalták a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), azok foglalkoztatást helyettesítő támogatást kaphatnak, amennyiben a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltik, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján jogosultak jelenleg rendszeres szociális segélyre. Az újonnan bevezetendő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegét a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kerül kiszámításra.

Az aktív korúak ellátásában részesültek száma és a támogatásra fordított összeg

3.4.2. számú táblázat - támogatások

év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban		települési támogatás		
	fő	eFt/év	fő	eset	eFt/év
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	3	347	203	229	967
2016	0	0	74	159	609
2017	0	0	72	93	657

Forrás: önkormányzati adatok

d) Eladósodottság

Községünkben is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, alacsony jövedelmű, munkájukat elvesztő vagy több gyermekes családok esetében. A helyi lakásviszonyok egyik legjellemzőbb problémája a közüzemi díj-hátralékok felhalmozódása, valamint annak folyamatos újratermelődése, illetve előfordul a fogyasztók kikapcsolása a szolgáltatásból. Ennek ellensúlyozására többen veszik igénybe az előre fizetős, ún. „kártyás

mérőórák” felszerelésének lehetőségét, melynek célja, további hátralékok felhalmozásának a megakadályozása.

e) Lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakásokkal nem rendelkezik a település, a lakosok hozzá tudnak férni a minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz. A településen az alapközművek (villany, víz, földgáz, vezetékes telefon, internet) kiépítése megtörtént. Szennyvízcsatorna rendszer hiányzik.

Településünkön a vezetékes vízzel ellátott lakások aránya 98 %, az árammal ellátott lakások aránya 100 %, a vezetékes gázzal ellátott lakások aránya 50 %. Mindenképpen meg kell jegyezni azonban, hogy ezek a mutatószámok nem biztos, hogy tükrözik a valóságot, hiszen attól, hogy van lehetőség a szolgáltatás igénybe vételére, nem biztos, hogy annak lehetőségével élni is tudnak az ott lakók anyagi okok miatt.

Községünk határmenti, zsák település, egyáltalán nincs átmeneti forgalom, vasútvonal nem érinti. Autóbusz Kunbaja-Bácsalmás között közlekedik naponta több alkalommal, azonban hétvégén a buszjáratok ritkábban szállítják az utasokat. Bácsalmáson van lehetőség a vasúti tömegközlekedés igénybe vételére.

A településen megközelítőleg 700 lakás található. Sajnos sok az üresen álló és rossz állapotban lévő ingatlan.

A családok döntően saját tulajdonú családi házban élnek, azonban egyre több ember számára okoz gondot a lakás karbantartása és az alapvető karbantartási munkálatok elvégzése, ez miatt az ingatlanok állaga romlik.

f) Telepek, szegregátumok helyzete

Községünkben nem található telep és szegregátum.

5.3.5. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Községünkben az egészségügyi alapellátást egy fő háziorvos és egy fő fogorvos biztosítja. A védőnő a falu központjában található egészségházban látja el tevékenységét, itt rendel havi egy alkalommal a gyermekorvos is. Az orvosok tevékenységüket vállalkozás keretében látják el. A szolgáltatáshoz való hozzáférés a házi orvos esetében minden hétköznap megoldott. A fogorvos egy héten két alkalommal rendel. A hétközi és hétvégi orvosi ügyeletet Bácsalmás látja el. A lakosság a 12 kilométerre fekvő Bácsalmáson található rendelőintézetben vehetik igénybe a járóbetegeket ellátó szakrendeléseket. A fekvőbeteg ellátást 60 km-en belül a bajai és a kiskunhalasi kórház tudja biztosítani.

Községünk rendelkezik gyógyszerházzal is, így a gyógyszerellátás is megoldott.

Az életminőséget, az egészségi állapotot az egészségügyi rendszer strukturális és funkcionális elemei mellett az egyén életmódja, a kultúra számos egyéb tényezője befolyásolja, mint pl. a fogyasztói szokások alakulása, értékek, normák, szokások, hagyományok szerepe a családok, háztartások életében.

Kunbaján a betegségstruktúra hasonló a magyarországi népesség mutatóihoz.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
----	---	---	--

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A következő táblázatból látható, hogy egyre kevesebb lakos részesül közgyógyellátásban, ami nincs összefüggésben a lakosság egészségi állapotával.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	90
2013	76
2014	63
2015	60
2016	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alanyi jogon megállapított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől függő ellátás. A körültekintő ellenőrzéseknek köszönhetően csak azok kaphatnak ilyen igazolványt, akik valóban rászorultak, és felhasználják a részükre megállapított ellátást.

b) Prevenziós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A községben biztosítottak a család és nővédelmi gondozás, az ifjúsági-egészségügyi ellátás. A koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférést, az elsődleges prevenciós tevékenységet leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a havonta egy alkalommal gyermekorvosi ellátás biztosítja. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy az érintett gyermekek kimaradnának a védőoltásból. A megelőzés egyik fontos formája a szűréseken való részvétel, melyről azonban nem rendelkezünk adatokkal. Prevenziós szűrések 60 km-en belül Bácsalmáson, Baján és Kiskunhalason érhetők el.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2012	3
2013	4
2014	3
2015	2
2016	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A helyi általános iskolán és óvodán keresztül Bácsalmáson logopédus és gyógypedagógus tud foglalkozni az érintett gyermekekkel. A megváltozott munkaképességű személyek egy részének a foglalkoztatási rehabilitációja a Bács Doboz Dobozgyártó Kft. által valósul meg. Helyben más fejlesztő és rehabilitációs ellátások nem érhetőek el. Fejlesztő és rehabilitációs ellátásra a 60 km-es körzetben nyílik lehetőség, melyhez a tömegközlekedés nyújt segítséget.

d) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Kunbaja Község Önkormányzata saját közétkeztetést ellátó konyhával rendelkezik. Az étkezési lehetőséget nemcsak a gyermekek, az iskolások és óvodások, hanem a helyi lakosság, jellemzően az idősek is igénybe veszik. Az étrend kialakításánál kiemelkedően fontos feladatnak tarja az Önkormányzat az egészséges táplálkozást.

e) Sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramok szervezésében a helyi Sportegyesület nyújt lehetőséget és segítséget. A sportegyesület keretén belül a következő szakosztályok működnek: foci, asztalitenisz és csúszókorong. Folyamatosan igyekeznek bevonni a település minden korosztályát. A szakosztályok rendszeresen tartják az edzéseket és mérkőzéseken vesznek részt. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten maximálisan minden segítséget megad a sportegyesület működéséhez és fenntartásához, pl. biztosítja a focipálya fenntartását és rendben tartását. A szakosztályok által használt helyiségek közüzemi költségeit viseli, továbbá térítésmentesen biztosítja az önkormányzat tulajdonában lévő gépjárművek használatát. A helyi iskola és az óvoda is fontos szerepet kap az egészséges életre nevelés, melynek egyik fontos eleme sport. Az iskola szervezi a gyermekek úszását Bácsalmásra, mely költségtérítéses, így ezt nem minden érdeklődő tudja anyagi körülményei miatt igénybe venni.

f) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A lakosság szociális és gyermekjóléti alapellátása ellátása a „Szivárvány” Szociális Szolgáltató Központ működtetésével biztosított, mely a falu központjában, jól megközelíthető helyen található. Az intézményben öt szakterület működik: az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, a családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat. A szociális szolgáltatások igénybevétele önkéntes, így az egyéni igényeknek megfelelően biztosítjuk a kért szolgáltatásokat.

Az alapszolgáltatások igénybe vétele minden állampolgár alkotmányos joga, hiszen ezek a szociális biztonságot garantálják. Az alapszolgáltatás rendeltetése, hogy az ellátottak önrendelkezésen alapuló, önálló, saját életvitele minél hosszabb ideig fenntartható legyen, elkerülvén ezzel a bentlakásos intézménybe való kerülést. A lakosságot tájékoztatni kell a szolgáltatások elérhetőségéről.

Önkormányzatunk számára az **étkeztetés** biztosítása kötelezően ellátandó feladat. Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodunk, akik azt önmaguk illetve eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, vagy egészségügyi állapotuk, fogyatékoságuk,

pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A szociális étkeztetést igénybe vevők jelentős része életkoruk alapján tekinthetők rászorultnak. Összesen 100 fő számra tudjuk biztosítani ezt a szolgáltatást. Az étel előállítás, kiadagolása a kunbajai Önkormányzat konyhájában történik, és az önkormányzat tulajdonát képező Toyota Hilux gépjárművel szállítjuk ki az ebédet egyedi ételhordókban. Az étkeztetést elvitellel és kiszállítással lehet igénybe venni. Nagyságrendjét és arányát a következő táblázat szemlélteti:

Év	Szociális étkeztetés összes fő	Ebből önkormányzat által kiszállított	Kiszállított ebédek aránya
2012	91	37	40,70%
2013	71	24	33,80%
2014	92	33	35,90%
2015	95	34	35,80%
2016	95	33	34,70%

A **házi segítségnyújtás** biztosítása szintén kötelezően ellátandó feladat, melynek keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. Az intézmény az elmúlt időszakban a gondozói létszám bővítésével 13 főről 18 főre tudta bővíteni a szolgáltatást.

Az **idősek nappali ellátása** a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozására szolgál. Az Önkormányzatunk számára e szolgáltatás biztosítása nem kötelezően ellátandó feladat, azonban figyelve a demográfiai és a statisztikai mutatókat látható, hogy községünkben is jellemző a lakosság elöregedése. Sok a magányosan, egyedül élő idős ember. Úgy gondoljuk, szükség van erre a szolgáltatásra. A nappali ellátás időskorúak részére meleg étkeztetés nyújtása nélkül működik, mivel nem merült fel igény erre vonatkozólag. A klub keretén belül lehetőséget biztosítunk napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására, a szabadidő hasznos eltöltésére, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Az idősek klubjának engedélyezett létszámkerete: 30 fő.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, melynek része a tájékoztatás, a tanácsadás, hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás, szabadidős programok szervezése, lebonyolítása, a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása, valamint a családgondozás és utógondozás biztosítása. Továbbá a jelzőrendszer működtetése, szakmaközi együttműködés megszervezése, szakmai tevékenységek összehangolása. A szolgáltatás biztosítása kötelező feladatot jelent községünk számára. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója napi 4 órában látja el a feladatokat.

A **családsegítő szolgáltatás célja** a működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességeinek megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzetek megszüntetésének elősegítése a szociális munka módszereivel, eszközeivel.

A családsegítő szolgálat családgondozója napi 4 órában látja el a feladatokat.

Tapasztalataink és a statisztikai mutatók szerint egyre több egyén és család keresi fel a fent említett szolgáltatásokat.

A gyermekek napközbeni ellátása egységes óvoda bölcsőde, illetve általános iskola és napközis csoport működtetésével megoldott. A bölcsődei ellátást, mint a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátást a kunbajai önkormányzat által fenntartott Óvoda látja el, ahol az egyik csoportban bölcsődés korú gyermekek gondozásra van lehetőség.

g) Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az egyenlő bánásmód követelményének a szolgáltatások megfelelnek, hátrányos megkülönböztetésre a szolgáltatás területén még nem volt példa. Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárás nem indult.

h) Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az Önkormányzat nem nyújt plusz hátránykompenzáló juttatást és szolgáltatást.

5.3.6. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) Közösségi élet színterei, fórumai

Kunbaján működő valamennyi intézmény és civil szervezet, továbbá az önkormányzat részt vesz és részt vállal a közösségi élet, valamint a szabadidős programok szervezésében és lebonyolításában. Elmondható, hogy kis lélekszámú község ellenére a programok és rendezvények kínálata kielégítő és megfelelő.

Minden év végén az intézmények és a civil szervezetek képviselő, valamint az önkormányzat előzetesen egyeztetni a következő évre tervezett, a községben megrendezésre kerülő rendezvényeket és eseményeket.

Közösségi élet színterei, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltést szervező és biztosító szervezetek és programjaik (a teljeség igénye nélkül):

- Iskola: iskolai rendezvények, pl. sport nap, ballagás, grillparty, papírgyűjtés, tanulmányi versenyek.
- Óvoda: óvodai rendezvények, pl. jótékonysági bál, jótékonysági vásár, ballagás, grillparty, Márton napi felvonulás.
- Önkormányzat: önkormányzati rendezvények, pl. falunap, Kunbajai alkotók kiállítása, ezen felül valamennyi jeles ünnepről való megemlékezés az Integrált Közösségi Szolgáltató térben, a nőnaptól kezdve a szilveszteri bál szervezéséig. Fontos megjegyezni, hogy az iskolások, óvodások és az idősebbekből álló egyesületek szinte minden rendezvényen és műsoron fellépnek. A műsor összeállításáért az IKSZT munkatársai a felelősek.
- „Szivárvány” Szociális Szolgáltató Központ: pl. kirándulások, fürdészek, kerékpártúra és kézműves foglalkozások szervezése, teadélutánok, Erzsébet programban történő részvétellel, nyári tábor megszervezése, szalonnasütés.
- Integrált Közösségi Szolgáltató tér és Könyvtár: folyamatos és rendszeres programokat kínál, pl. kézműves foglalkozások, színjátszó kör, tini disco, tánc tanulás, szakkörök.
- Egyesületek, civil szervezetek: kirándulások, kézműves foglalkozások, nyugdíjas találkozók, bálak szervezése, szüreti felvonulás, Rókus-nap, télbúcsúztató felvonulás.
- Sport egyesület: sport programok, edzések és versenyek, falunapi kispályás focimérkőzés.

b) Közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A társadalmi integráció egyik nagyon fontos alappillére az egyes szereplőket összekötő közös normák és értékek megléte. Szükséges egyfajta minimális konszenzus az együttélésre vonatkozó szabályokat, normákat illetően, hogy békésen tudjunk egymás mellett élni.

A lakosság körében előfordulnak ugyan nézeteltérések és konfliktusok, azonban egy-egy esetet leszámítva nem csaptak át fizikai agresszióba.

Az Önkormányzatnak nincs tudomása komolyabb etnikai konfliktus kialakulásáról.

c) Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Napjainkban egyre inkább középpontba kerül az önkéntes munka, mint a szolidaritás és a megkülönböztetés-mentesség kifejeződésének egyik legfontosabb formája. Az önkéntesség jelentősége kettős: egyrészt hozzájárul a társadalom kohéziójához, másrészt magukat az önkénteseket is segíti készségeik fejlesztésében és személyes fejlődésükben. Az Önkéntes programok egyrészt lehetőséget nyújtanak arra, hogy az önkéntesek tudást, tapasztalatot szerezzenek a programban vállalt tevékenységi területeken, másrészt hozzájárulnak a hazai önkéntesség kultúrájának elterjesztéséhez is.

A községben a következő jelentősebb civil szerveződések jöttek létre: Mozgáskorlátozottak Kunbajai Egyesülete, Nyugdíjasok Kunbajai Egyesülete, Bokréta Hagyományőrző Egyesület, Német Hagyományőrző Egyesület, Három Generáció Kunbajáért Egyesület, Polgárőr Egyesület, Sport Egyesület és a Karitasz kunbajai szervezete.

A helyi közélet szempontjából meghatározó a civil szervezetek és az önkormányzat együttműködése. Az önkormányzat valamennyi civil szervezet munkáját nem csak erkölcsileg, hanem éves szinten 50.000 Ft.- összegben is támogatja.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a község fejlődéséhez hozzájárulnak.

A település lakóinak többsége nehéz anyagi körülmények között él, ezért a pénzbeli adományozás nem jellemző. A falu lakossága leginkább a feleslegessé vált ruhaneműket és játékokat ajánlja fel, ami a „Szivárvány” Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével jut el a rászorulókhhoz.

d) A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kunbaján roma nemzetiség önkormányzat nem működik, nem jött létre.

3.7. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> jelenleg nem áll rendelkezésre részletes, minden területre kiterjedő felmérés a mélyszegénységben élőkről 	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása a mélyszegénységben élők számáról, demográfiai, szociális jellemzőikről, szükségletek, igények, problémás területek pontos felmérése

<ul style="list-style-type: none"> • magas munkanélküliség, • alacsony foglalkoztatási esélyek az alacsony státuszúak körében, melynek hátterében az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya áll, 	<ul style="list-style-type: none"> • mélyszegénységben élők és hátrányos helyzetűek segítése a munkaerőpiacra való bejutáshoz, • elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése érdekében az oktatáshoz való hozzáférés esélyegyenlőségének szellemében képzések biztosítása, mely a foglalkoztatási esélyek javulását eredményezi
<ul style="list-style-type: none"> • eladósodás, közüzemi díjhátralékok megjelenése és felhalmozása 	<ul style="list-style-type: none"> • adósságkezelési tanácsadás és szakember képzése • díjhátralékos családok adósságkezelő programba történő bevonása (akik erre nem alkalmasak, azokat erre alkalmassá kell első lépésben tenni).

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi fejlődése azon múlik, hogy a felnövekvő gyermekek felnőttként mennyire lesznek egészségesek, jól képzettek, mennyire tudnak hasznos tagjai lenni a társadalomnak. A csökkenő születések száma, a növekvő előregedés jelzi, hogy maximalizálni kell a gyermekek lehetőségeit a jövőben, és a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyan kell kezelni.

A gyermekeknek egyértelmű szükséglete hogy játsszanak, képességeihez mérten tanuljanak, barátkozzanak kortársaikkal, megfelelő körülmények között éljenek. A szociológiai és pszichológiai kutatások azt igazolják, hogy a tartós gyermekkori szegénység nem múlik el nyom nélkül, azaz ha egy gyermek hátrányos helyzetű családban nevelkedik, nem rendelkezik a mobilitási esélyeit megteremtő környezettel, kirekesztődik a társas tevékenységektől, emberi kapcsolatai beszűkülnek, akkor pszichoszociális fejlődése egyértelműen veszélybe kerül, és nehezen tud egészséges felnőtté válni.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

A hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcseleme a társadalmi felzárkózásnak.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Községünkben összesen 253 fő 0-17 év közötti gyermek él, ebből általános iskolás korú gyermekek (6-14 évesek) létszáma 95 fő. A helyben élő összes gyermekhez képest az arányuk 37,5%. Az általános iskolás korúak közül 37 gyermek hátrányos helyzetűnek számít. A helyi általános iskola létszámait az alábbi táblázat szemlélteti éves bontásban:

	általános iskola 1-4 évfolyamán tanulók	általános iskola 5-8 évfolyamán tanulók	általános iskolások	napközis tanulók
--	--	--	------------------------	---------------------

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

	száma (fő)	száma (fő)	száma (fő)	száma	
				fő	%
2012/2013	63	58	121	26	21,5
2013/2014	50	62	112	53	47,3
2014/2015	58	62	120	44	36,6
2015/2016	46	49	97	75	78,9
2016/2017	45	40	85	70	82,3

26. sz. táblázat: általános iskolai tanulók száma Kunbaján

A csökkenő gyermeklétszám hosszútávon problémát okoz mind az iskola és az óvoda működésében.

A helyi „Aranyfürt” Óvoda és „Mini” Bölcsőde létszáma jelenleg 47 fő. Az intézmény kis létszámú csoportjai meghitt, családi, szeretetteljes légkört biztosítanak gyermeknek és óvodapedagógusok számára egyaránt.

Az óvodába járó gyermekekre és családjaikra vonatkozó 2017. évi adatokat az alábbi táblázat szemlélteti:

teljes létszám	47 fő	100%
nagycsaládos	17	36
gyermekét egyedül nevelő	19	40
RGYVK-ben részesül	24	51
szülők iskolai végzettsége 8 általános vagy az sem	n.a.	n.a.
SNI	4	0,08
BTM	1	0,02
HH	10	0,2
HHH	0	0

27. sz. táblázat: óvodába járó gyermekek és családok helyzete Kunbaján

A táblázat adatai jól mutatják, hogy az óvodába járó gyermekek családjainak életszínvonala nagyon alacsony, sok szülő alacsony iskolai végzettségű, gyakran munkanélküli. A kis jövedelem miatt 51%-uk részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben és ezáltal gyermekük térítés mentesen étkezik.

A helyzetet súlyosbítja, hogy a körülmények ellenére is magas a gyermekszám a családokban. Megfigyelhető, hogy az alacsony státuszú családok nagy része több gyermeket tervez az átlagnál, sőt gyakran ezt a tervezett számot is felülmúlja.

Ezekben az esetekben a családtervezés sokszor megalapozatlan, így az új gyermekek születésével általában romlik a család amúgy is kedvezőtlen anyagi és szociális helyzete.

Az óvoda által készített 5 éves kimutatás alapján következőképpen alakult a hátrányos, nemzetiségi nevelésben részesülő és SNI- s gyermekek száma:

	2012	2013	2014	2015	2016
--	------	------	------	------	------

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

HH-s	38	43	n.a.	n.a.	5
HHH-s	18	19	n.a.	n.a.	2
Német nemz	55	56	36	40	40
SNI-s	8	5	4	2	1
Létszám:	55	56	36	40	40

28. sz. táblázat: óvodába járó hátrányos helyzetű és SNI-s gyermekek száma Kunbaján

Az óvoda különösen nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, fejlesztésére és a kirekesztésük elkerülésére. Lehetőségeiket kihasználva folyamatosan dolgoznak az érintett gyermekek családi körülményeinek javításán.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A védelembe vétellel a gyermekjóléti szolgálat szakemberei arra törekszenek, hogy a gyermekek családból történő kiemelését megelőzzék. Cél, hogy a családdal, szülőkkal, gyermekkel, valamint a bevonható segítő szakemberekkel, támogatókkal a felmerülő probléma megszűnjön, vagy olyan mértékben mérséklődjön, hogy a gyermek veszélyeztetettsége megszűnjön.

Tapasztalatok szerint összefoglalva községünkben a veszélyeztetettségi okok, az alapellátás, illetve **védelembe vétel okai:** szülők, család életvitele, életvezetése (irracionális jövedelem-gazdálkodás és felhasználás, káros szenvedélyek és ebből adódó súlyos anyagi nehézségek) nem megfelelő gyermeknevelési módszerek, elhanyagoló nevelési-gondozási magatartás, nem megfelelő környezeti higiénia, gyermek agresszív magatartása, tanulási zavarok, teljesítményromlás, családi konfliktusok, iskolai mulasztások, gyermekbántalmazás gyanúja. Védelembe vételre akkor kerül sor, ha az alapellátás nem vezetett eredményre, az alapellátás során megfogalmazott feladatokat a szülő nem teljesíti.

A veszélyeztetett gyermekek többsége nehéz anyagi körülmények között élő családokból kerül ki, viszont a védelembe vett gyermekek közül sokan nem a mélyszegénységben élő családok gyermekei. Előfordul, hogy jobb körülmények között élő családban élő gyermeket is szükséges védelembe venni. (pl. szabálysértés, bűncselekmény elkövetése, iskolai mulasztás.) Az alábbi táblázat a védelembe vett és a veszélyeztetett kiskorú gyermekek számát mutatja meg:

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2011	20	N.A.	49
2012	11	N.A.	11
2013	11	N.A.	20
2014	16	N.A.	26
2015	8	N.A.	27

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

2016	0	N.A.	38
------	---	------	----

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2015. évben 8 fő volt a védelembe vett gyermekek száma. A táblázatból az látható, hogy egyrészt folyamatosan csökkent a 18 év alattiak létszáma, ezzel párhuzamosan csökkent a védelembe vett kiskorúak száma is. Ez egyrészt jelentheti azt, hogy az alapellátás keretében történő gondozások eredményesek voltak, illetve a helyi ellátórendszer megelőző tevékenységének működése hatásos.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A háztartások gazdasági-társadalmi státusza és a gyermeki szükségletek kielégítettsége közötti összefüggés a mentén értelmezhető jól, hogy van-e aktív kereső a családban, illetve, hogy mi a háztartás fő legmagasabb iskolai végzettsége. Ezek a tényezők befolyásolják a család jövedelmi helyzetét, és kihatnak a gyermekek szükségleteinek kielégítettségére, illetve deprivációjuk szintjére is. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma településünkön 2012 óta enyhe csökkenést mutat, egyenes arányban a született gyermekek számával, - jelezve a lakosság alacsony átlagkeresetét, a munkanélküliség növekedését is, hiszen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szülők, eltartók jövedelmi viszonyához kötődik. A fentiekben leírtakat az alábbiakban táblázatos formában is feltüntetjük:

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2012	182		N.A.		0
2013	214		N.A.		0
2014	204		N.A.		0
2015	191		4		0
2016	181		2		1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Fontos megjegyezni, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban, költözés, vagy egyéb más okból nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni. A jogszabályi változásokat követve tájékoztatást és segítséget nyújt az Önkormányzat és a Szociális Szolgáltató Központ az ellátás igényléséhez.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Községünk gyermek jogán járó helyi juttatást nem biztosít.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül családjukban sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű ételhez. Éppen ezért a gyermekek egészséges fejlődése érdekében kiemelt jelentőségű az ingyenes étkeztetés biztosítása, mely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekeket érinti. A rászoruló középiskolások 50%-os étkezési térítési-díj kedvezményt kapnak. A hátrányos helyzetű családoknak ez nagy segítséget jelent. Az ingyenesen vagy kedvezményesen étkező gyermeke száma igen magas községünkben, melyet az alábbi adattábla is bizonyít:

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	n.a.	n.a.	0	0	n.a.
2014	n.a.	n.a.	0	0	n.a.
2015	n.a.	n.a.	0	0	n.a.
2016	29	81	0	0	22
2017	25	72	0	0	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Adataink szerint magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nincs a helyi általános iskolában.

f) Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet nem található községünkben.

g) A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékkal élő gyermekek. A fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb. Pontos kimutatás és adatok nem állnak rendelkezésre számukról.

5.4.2 védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Községünkben az egy védőnőre jutó gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja:

Az adatok egyben visszaigazolják a csökkenő gyermeklétszámot is.

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	1	50
2014	1	55
2015	1	52
2016	1	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A gyermek első életszakaszában jellemzően az egészségügyi alapellátás van kapcsolatban a családokkal, gyermekekkel, így az alapellátásban dolgozóknak nagy felelőssége van a kora gyermekkori fejlődés megalapozásában és támogatásában. Fontos lenne már a születés előtt azonosítani a hátrányos helyzetű gyermekeket, hogy minél korábbi szakaszban célzott egészségügyi szolgáltatásokban részesülhessenek, csökkentve ezzel a rizikófaktorokat.

Kunbaja területén élő lakosság védőnői ellátását az önkormányzati fenntartású védőnői szolgálat biztosítja 1 fő védőnő alkalmazásával a felújított Egészségházban.

A védőnő alapfeladata a gyermekek – újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig –, a várandós anyák és családjuk egészségének megőrzése, figyelemmel kísérése. A szakember munkája során szükségszerűen képet kap a gyermek és a család szociális helyzetéről is.

A védőnő először a tanácsadáson találkozik a várandós anyákkal, mely településünkön biztosított, és azt követően folyamatosan tartja velük a kapcsolatot. Cél a várandósság időszakának, majd a megszületett csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése. Erre egyrészt az Egészségházban tartott tanácsadáson nyílik lehetőség, ahol meghatározott időpontban gyermekorvos is jelen van, másrésztől a védőnők a családgondozások során győződnek meg a kismamák, anyukák és gyermekeik állapotáról.

A védőnő – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként – egészségügyi veszélyeztetettség esetén a szülész-nőgyógyással, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozzák a családokat, szociális veszélyeztetettség esetén lépéseket tesznek a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a magzat, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében tehát a védőnő a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan is ellát feladatokat. Köteles veszélyeztetettség észlelése esetén jelzéssel élni a gyermekjóléti szolgálatnál és hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, vagy a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

5.4.3. gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön nincs gyermekorvosi praxis, azonban a házi orvos ellátja a gyermekeket is. A legközelebbi gyermek szakorvosi ellátás Bácsalmáson található (12 km). Ezen felül, havonta egy alkalommal az Egészségházban meghatározott időpontban gyermekorvos biztosított.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2012	0	14001	0	n.a.
2013	0	14222	0	n.a.
2014	0	13335	0	n.a.
2015	0	12541	0	n.a.
2016	0	13367	0	n.a.
2017	0	12951	0	n.a.

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

5.4.4. 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kora gyermekkor rendkívül fontos életkori szakasz, ezért ezek a hátránykompenzáló tevékenységek különösen fontosak a hátrányos helyzetűek esetében. A kora gyermekkori egészséges fejlődéshez több ágazat, úgymint: egészségügyi, gyermekvédelmi, szociális, oktatási ágazatok összehangolt, minden gyermek számára elérhető, jó minőségű szolgáltatására lenne szükség.

A 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeire vonatkozóan a védőnő, a szülők és az óvoda kapcsolata során figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését. Szükség esetén szakértői vélemény alapján gyógypedagógus szakember végzi a fejlesztést. Az óvodáskorúak esetében ez részben megoldott, mivel a gyógypedagógus egyszerre több gyermekkel tud csak foglalkozni. Fontos az óvoda gyógypedagógusával való kapcsolattartás, az egyéni fejlesztés egyeztetése, folyamatos információ csere kialakítása. Az óvodáskorú gyermekek esetében a gyógypedagógus hetente 2 alkalommal 1 órában foglalkozik az arra rászoruló gyermekekkel. A közép súlyos állapotú gyermekek Baján van lehetőség 1 hetes bentlakással foglalkoztatni. Összefoglalva: A 0-7 éves gyermekek speciális ellátási igényeit a település csak kis részben tudja biztosítani.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődéi férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	1	0	0	10
2010	1	10	0	12
2011	1	12	0	12
2012	1	11	0	12
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	1	7	0	7

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

2016	1	7	0	7
2017	1	7	0	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.4.5. Gyermekjóléti alapellátás

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Községünkben biztosított a **gyermekjóléti szolgáltatás** napi 4 órában 1 fő családgondozó alkalmazásával. A szolgáltatás célja a gyermekek védelme, a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése, valamint a szülő vagy más hozzátartozó gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Kunbaján a gyermekek napközbeni ellátása **bölcsődei és óvodai nevelés** keretén belül valósul meg.

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek-ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásának lehetővé tételében, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük. A **bölcsőde**, mint gyermekjóléti alapellátást biztosító intézmény a gyermekvédelem rendszerében a személyes gondoskodás terén igen fontos szerepet tölt be. A helyi bölcsődei ellátás átmenetileg két évig egy óvodai csoporttal együtt működött, de 2015-től külön gondoskodnak a legkisebbekről.

Községünkben a helyi óvodában került kialakításra egy olyan egység, ahol bölcsődés korú gyermekeket tudunk ellátni. Számuk: 7 fő.

5.4.6. Gyermekvédelem

A kedvezőtlen társadalmi és gazdasági hatások eredményeként folyamatosan nő a csonka családból, rossz szociális körülmények között élő gyermekek aránya. Ezért fontos feladat a hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a más intézményekkel, szakemberekkel való együttműködés.

Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások elérhetőek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A községben élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében működtetjük a veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszert, mely a preventív tevékenységünk egyik legfontosabb eleme. A törvényben leírt személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyermekjóléti szolgálat feladata kezdeményezni és összehangolni az érintett személyek, intézmények és szervezetek részvételét az észlelő és jelzőrendszerben, felhívni a jelzőrendszer tagjait jelzési kötelezettségükre, melyet írásban kell megtenniük, kivéve krízishelyzet esetén, melynél utólag is pótolható írásban a jelzés, fogadni a jelzőrendszerből érkező jelzéseket és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez a család szükségleteihez igazodó intézkedéseket megtenni, illetve az intézkedésről tájékoztatni a jelzéstevőt. A jelzőrendszeri tagok minden esetben írásban kapnak meghívót a megbeszélésekre. Állandó meghívott tagok: iskola, óvoda gyermekvédelmi felelősei, védőnő, házi orvos, családsegítő szolgálat

családgondozója, körzeti megbízott, jegyző, a szolgáltató központ intézményvezetője. A jelzőrendszeri tagok esetleges távol maradásukat rendszerint előre jelzik.

A jelzőrendszer tagjaival a kapcsolattartás és az információáramlás kölcsönös, folyamatos és rendszeres. A jelzőrendszer képviselőivel évente minimum 6 alkalommal szakmaközi megbeszélésre kerül sor, ezen felül az éves Települési Tanácskozást is megszervezésre kerül minden évben. A jelzőrendszer tagjai sürgős esetekben telefonon is jelezik a felmerült problémát, majd később megküldésre kerül az írásbeli jelzés is.

A gyermekjóléti szolgálat munkatársa több esetben a védőnővel és a családsegítő szolgálat családgondozójával közös családlátogatást tesz. A jelzőrendszer tagjai között az információáramlás és a kommunikáció megfelelő szintű, kölcsönös tájékoztatás és a feladatok elosztása megtörténik.

A jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz elsősorban közoktatási intézményekből érkeznek, valamint többször a védőnői szolgálat is jelez, illetve értesítést küld a rendőrség.

Összefoglalva a tapasztalatokat, a jelzést kiváltó leggyakoribb főbb okok: iskolai mulasztások, emelkedő tendenciát mutatnak a gyermekek magatartási problémái miatti esetek, mely egymáshoz és a felnőttekhez való problémás viszonyukban nyilvánul meg.

A lakossági jelzések száma alacsony, mivel a lakosok nem szívesen vállalják fel, hogy jelezzék az általuk tapasztalt gondot és problémát, mivel nem akarnak konfliktusba keveredni az érintett személyekkel, családokkal.

Összességében elmondható, hogy az észlelő- és jelzőrendszer több tagjával napi kapcsolatban áll a Gyermekjóléti Szolgálat, mind a szakmai, mind pedig a személyes kapcsolat elősegíti a rugalmas, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó közös munkát.

a) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzatunk számára. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások, mint az anyaothton és a családok átmeneti otthona 60 km-es körzeten belül érhetők el. Ezzel kapcsolatban problémaként merül fel, hogy az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények is telítettek és jellemzően az illetékességi területükről tudják fogadni a családokat.

b) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Előzőleg kifejtésre került, hogy községünkben a gyermekek számára milyen szervezetek és intézmények tudják szervezni és biztosítani a gyermekek részére az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz történő hozzáférést.

c) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rászoruló gyermekek étkeztetése szorgalmi időszakban és a nyári szünetek alatt megoldott. Ezen felül a törvény által meghatározott ingyenes tankönyvellátásban a 121 fő tanuló közül 105 gyermek részesül. Ingyenes tankönyvellátásra nem jogosult tanulóknak az önkormányzat saját költségvetéséből finanszírozta a tankönyvek árát.

d) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

2010. év szeptemberében a helyi általános iskolában is bevezetésre került az IPR program, valamint 2011. óta iskolatej program és gyümölcsprogram is működik.

Pozitív diszkrimináció úgy is érvényesül, hogy a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, továbbá az IKSZT és az egyesületek által szervezett szabadidős programok szervezése során sok hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vesz részt.

4.7. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A téma elemzésénél elsősorban abból kell kiindulni, hogy mely gyermekek minősülnek kiemelt figyelmet igénylő tanulónak. Jelenleg kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló a sajátos nevelési igénylő gyermek, tanuló (SNI), beilleszkedési, a tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTMN), valamint a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodában a kiemelt figyelmet igénylő gyermek életkorától és állapotától függően a többi gyerekekkel integráltan azonos óvodai csoportban, gyógypedagógus biztosításával a szakértői véleményben meghatározott óraszámokban, a megjelölt fejlesztési feladatok elvégzésével történik az ellátásuk.

Az általános iskolában a kiemelt figyelmet igénylő tanulókat szintén integráltan oktatják, az iskola pedagógusai egyéni megsegítésben részesítik őket, ezen felül, az előírt fejlesztéseket gyógypedagógus végzi, azonban ez nem helyben történik, hanem Bácsalmáson, ehhez pedig utaztatni kell a gyermekeket.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Helyben iskolapszichológus nem érhető el. Az óvodáskorú gyermekek esetében a gyógypedagógus hetente 2 alkalommal 1 órában foglalkozik az arra rászoruló gyermekekkel.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	70	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6h-tól 17h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	5	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	4	

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2012	37	3	75	1	55	0

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

2013	49	2	70	1	42	0
2014	44	2	70	1	32	0
2015	45	2	70	1	32	0
2016	46	2	70	1	32	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	63	58	121	26	21,5%
2013/2014	50	62	112	53	47,3%
2014/2015	58	62	120	44	36,65
2015/2016	46	49	97	75	78,9%
2016/2017	45	40	85	70	82,3%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2012/2013	4	4	8	N.A.	N.A.	0	1
2013/2014	4	4	8	N.A.	N.A.	0	1
2014/2015	4	4	8	N.A.	N.A.	0	1
2015/2016	4	4	8	N.A.	N.A.	0	1
2016/2017	4	4	8	N.A.	N.A.	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

	fő	%
2012/2013	12	9,9%
2013/2014	16	14,3%
2014/2015	7	5,8
2015/2016	15	15,5
2016/2017	10	11,8

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Településünkön hátrányos megkülönböztetés jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén illetve az intézményeken belül szegregáció nem történt.

d) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünk minden évben részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázati rendszerben, segítve ezzel továbbtanuló gyermekeket és családokat.

5.4.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> • növekszik a magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek száma • a HH/HHH-s gyermekek száma magas 	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekjóléti szolgálat, családsegítő szolgálat kapacitásának növelése • pszichológus, gyógypedagógus szakember alkalmazása • szabadidős programok szervezése, és biztosítása, biztonságos kulturált színterek működtetése
<ul style="list-style-type: none"> • a településen nem azonosítottak még teljes körűen a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a szülők csak akkor nyilatkoznak a tárgyban, ha már oktatási-nevelési intézménybe (óvodába, iskolába) jár a gyermekük. 	<ul style="list-style-type: none"> • a településen lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3-5 éves) gyermekek, illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, nappali iskolarendszeren kívüli tankötelesek és gondviselőik személyes felkeresése az illetékes szervezet szakemberének/szakembereinek rendszeres családlátogatása útján. • meg kell teremteni a megbízható adatszolgáltatást és nyilvántartást

<ul style="list-style-type: none"> hiányoznak még adatgyűjtések, átfogó felmérések a gyermekszegénységgel, gyermeces családok helyzetével kapcsolatban, különös tekintettel a fogyatékkal élő gyermeket nevelő családokra vonatkozóan 	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása gyermekszegénységben élők számáról, demográfiai, szociális jellemzőikről, szükségletek, igények, problémás területek pontos felmérése
--	---

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Statisztikai adatok is igazolják azt, amit amúgy is tudunk: a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyeik sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint a férfiak. A nők születéskor várható élettartama jelenleg 78 év, ami nyolc évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ennek oka a többek között az, hogy az életmódjukban egészségtudatosabbak, a testi vagy lelki gondjaikkal hamarabb fordulnak orvoshoz, mint a férfiak.

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	558	553	491	486	67	53
2013	554	550	495	500	59	50
2014	547	534	495	498	52	36
2015	538	518	506	472	32	34
2016	538	505	506	478	32	27

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagy mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyermeknevelés. A gyermekek száma radikálisan csökkenti a gazdasági aktivitásukat. A gyermeküket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik. Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként (egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai).

Községünkben összesen 824 fő nő (51,9 %) és 763 fő férfi (48,1 %) él. Arányuk 0-17 éves korig kiegyenlített, nincs nagy eltérés. A 18-59 éves korosztályt tekintve az arányok eltolódnak, több a férfi lakos. A 60 év feletti személyek körében viszont már a nők többsége a jellemző, (218 fő nő, 118 fő férfi) ez összefüggésbe hozható azzal az országos és európai tendenciával, hogy a nők várható élettartama magasabb, mint a férfiaké.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Községünkben a gazdasági aktivitást vizsgálva megállapítható, hogy a férfiak gazdasági aktivitásának paramétere 46,1%, míg a nők esetében ez csak 35,7%.

A rendelkezésre álló adataink alapján elmondható, hogy Kunbaján a nyilvántartott álláskeresők körében a nemek aránya 2016. évben kiegyenlített. Az ezt megelőző években a nyilvántartott álláskeresők esetében nagyobb számban voltak a férfiak.

Tapasztalataink szerint az 50 év feletti nők és a kisgyermekes anyukák vannak a leginkább kedvezőtlen helyzetben a foglalkoztatás területén. A nők esetén további problémát jelent, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott szolgálati jogviszonyt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az egész életen át tartó tanulás a munkaerő-piaci helyzetet stabilizálja. A képzések átképzések, továbbképzések a tudásbővítést szolgálják, azonban a foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételtől nem rendelkezők adatokkal.

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét. Ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási programokba és vállalnak vállalkozóvá.

A különböző bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülnek be a nők és a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Községünkben is megfigyelhető, hogy a regisztrált munkanélküliek jelentős része 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik (46%), de igen magas a szakmunkás bizonyítványt szerzett személyek száma is. (52%). Arra vonatkozólag nincs adat, hogy ebből mennyi a nők aránya. Azonban nők esetében is megfigyelhető, hogy alacsonyabb iskolai végzettséggel nehezebb a munkavállalás, leginkább a közmunka programok és az alkalmi munkavállalás jelent lehetőséget a jövedelem szerzésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezők (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében. A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése.

A nők férfiakkal szembeni kereseti hátránya mögött sokféle tényező együttes hatása áll. A keresetek színvonalát meghatározhatja a gazdasági ág, gazdálkodási forma, a munkavállaló személyes jellemzői (életkora, iskolai végzettsége, foglalkozása). A női keresetek hátránya a versenyszférában nagyobb, mint a költségvetési szférában. A két szektor közötti eltérés oka,

hogy a közszférában alkalmazott illetmény-előmeneteli rendszerek szűkebb teret adnak a nemek szerinti különbségtételnek, mint a piaci szféra szabad béralkuja.

Településünkön hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nem érkezett bejelentés, nincs arra vonatkozó adat, hogy a nők hátrányosan lennének megkülönböztetve.

Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, hátrányos megkülönböztetés nincs. Ugyan így a közfoglalkoztatásban résztvevők bérezése is adott, nincs különbség a két nem között.

e) A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkavállalási esélyeit lényegesen befolyásolja az elhelyezkedésüket segítő és támogató eszközök, intézmények elérhetősége. Ilyenek pl. a napközbeni kisgyermekellátást biztosító szolgáltatások. A kisgyermeket nevelő nők esélyeit ezeknek a szolgáltatásoknak a hiányossága alapvetően ronthatják. Településünkön az intézményi ellátottság megfelelő, egységes óvodával, bölcsődével, általános iskolával rendelkezünk. A helyi igényeket kiszolgálják a meglévő szolgáltatások, férőhelyhiány nincs.

5.2. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	35	35
2013	1	33	33
2014	1	35	35
2015	1	32	32
2016	1	38	38

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Településünkön a várandós anyák és a születések száma 2012. évben duplája volt az előző évnek, azonban egy általános stagnálás figyelhető meg 2016-ig. A születések alacsony számának oka lehet: a fiatalok elvándorlása, illetve a szülőképes korban lévő nők egyre későbbi életkorban vállalnak gyermeket, továbbá jelentős azon családok száma, amelyek meggondolják, hogy második, harmadik gyermeket merjenek-e vállalni a jelen gazdasági körülmények között.

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás legmarkánsabbban a védőnő szakmai munkájában jelenik meg. A védőnői gondozás kiterjed a várandós és gyermekágyas anyákra, valamint azokra a családokra, ahol 0-16 év közötti gyermek él. A védőnők feladata, az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzése, segítségére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A védőnő mellett a gyermekjóléti szolgálat feladatai között is megjelenik a családtervezési tanácsadás, valamint a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése.

Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak.

A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdi a védőnő, beszélgetések, tanácsadások, információnyújtás, felvilágosítás és családlátogatások formájában. Szükség esetén a családgondozó is bekapcsolódik a gondozási folyamatba.

A szülők segítséget kapnak a szociális és családtámogatási ellátások, juttatások megismerésében és igénylésében.

5.3. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak az Országos Kriminológiai Intézet meghatározása szerint nem más, mint „az együtt élő és egymással fizikai, érzelmi, anyagi, jogi függésben lévő személyek között megvalósuló erőszak, bántalmazás, visszaélés, amely magába foglalja a fizikai, szexuális, érzelmi bántalmazás vagy elhanyagolás valamennyi formáját”. A családon belüli erőszak önálló tényállásként kerül be az új Büntető törvénykönyvbe kapcsolati erőszak néven, mely 2013. július 1-jén lépett hatályba.

Tapasztalatok szerint a családon belüli erőszak miatt történő rendőrségi feljelentések száma lényegesen alulmarad a tényleges esetek számától, mivel a bántalmazott nők félnek az újabb bántalmazástól, nem mernek feljelentést tenni, illetve félnek segítséget kérni. Takargatják és leplezni próbálják a problémát, így a bántalmazások nagy része láthatatlan marad, amely megnehezíti a segítségnyújtást és beavatkozást.

Jelenleg nincs tudomásunk nőket ért erőszakról, azonban bizonyossággal nem jelenthetjük ki, hogy településünkön nem fordulnak elő nők ellen elkövetett családon belüli bántalmazások. A környezet és a családtagok sem szívesen avatkoznak közbe, nem tesznek jelzést, hiába működik jól a jelzőrendszer.

Elrendelt, távoltartó végzésről sincs tudomásunk.

Kimondottan nőket segítő és támogató civil szervezetek Kunbaján nem lelhetők fel.

a) Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzatunk számára. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások, mint az anyaothton és a családok átmeneti otthona 60 km-es körzeten belül érhetők el. Ezzel kapcsolatban problémaként merül fel, hogy az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények is telítettek és jellemzően az illetékességi területükről tudják fogadni a családokat.

5.4. A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Községünkben a nők szerepe a helyi közéletben biztosított, számos nő vesz részt a helyi közéletben. Az Önkormányzat Képviselő-testülete 7 főből áll, melyből 3 fő nő. Az óvoda, iskola és a Szolgáltató Központ vezetője szintén nő. Ezen felül, az Önkormányzati Hivatal dolgozói között túlnyomó részt nők kerültek alkalmazásra. A helyi civil szervezetek vezetői és tagjai között szintén a nők többsége figyelhető meg.

a) A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön nőket fokozottan érintő társadalmi problémákat nem jeleztek.

5.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> • az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, főként alul fizetett, alacsony presztízsű állásokban, vagy közmunka programokban helyezkednek el. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb arányban kerülnek munkakereső státuszba 	<ul style="list-style-type: none"> • speciális képzések, átképzések, továbbképzések biztosítása, képzési intézményekkel való együttműködés. • hiányszakmák felkutatása és képzési programok indítása szakma specifikusan

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az ember élete során két életszakaszában mindenképpen mások segítségére, támogatására szorul. Gyermekkorban a szülők gondoskodását, idős korban pedig hozzátartozók vagy ennek hiányában az embertársak támogatását igényli. A modern társadalomban kevesebb mozgástere van az idős embereknek. Meggyengült egészségükkel, olykor feledékenységükkel, váratlan kedélyingadozásukkal gyakran érzik, hogy nyugöt jelentenek a gyermekeik, családjuk és a társadalom számára egyaránt. Ez mindenképpen a kiszolgáltatottság, bizonytalanság érzését kelti a segítségre, gondozásra, ápolásra szoruló idős emberben, ami komolyabb mentális problémákhoz is vezethet.

A mai felgyorsult világunkban az öregséghez csupa negatív sztereotípiá kapcsolódik, mely tükröződik a velük szemben tanúsított viselkedésünkben is. Az öregséget inkább gyengeséggel és elhasználtsággal, mintsem a bölcsességgel és érettséggel azonosítják. A versenyre és a versenyképességre orientált társadalmunkban az tud sikeresen boldogulni, aki egészséges és maximálisan képes alkalmazkodni a folyamatosan változó környezethez és

feltételekhez. A felnövekvő generáció intézményes keretek között szerzi meg a számára szükséges tudást és ismereteket, nincs már szükség az idősödő ember felhalmozott tapasztalataira és tudására.

6.1. Az időszerű népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2012	205	314	519
2013	196	309	505
2014	193	301	494
2015	181	293	474
2016	178	285	463

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünk népességének összetételében az időszerűk aránya, az országos tendenciához hasonlóan emelkedő tendenciát mutat. A népesség korösszetétele az időszerű korcsoport felé tolódik. A 60 éven felüliek aránya és az öregedési index igen magas. Kunbaja esetében az öregedési index már 2012 évben is a 65 év feletti lakosság magasabb számát mutatta (132 %) Az utóbbi öt évben ez a mutató csak erősödött. 2016. évben az öregedési index 161,5 % volt. A falu lassan, de biztosan halad az előregedés útján. Tehát már most is, de a jövőben még erőteljesebben kell figyelni az időszerű, idősödő korosztályra.

Kunbaján a 60 év feletti személyek körében a nők többsége a jellemző, (218 fő nő, 118 fő férfi). Ez összefüggésbe hozható, hogy a nők várható élettartama magasabb, mint a férfiaké. A várható életkor különbsége mintegy 7-8 év a két nem között a nők javára, viszont a 65. évüket elért személyeknél már csak 4 év a különbség: a férfiak átlagosan további 14, a nők 18 évre számíthatnak. Ennek alapján 65 éves nyugdíjkorhatár mellett 44:56 lenne a nemek aránya, ezzel szemben 2015-ben a nyugdíjasok 62 százaléka volt nő, a következő évben 63, most pedig 65 körül van az arány, ami már közelíti a kétharmadot.

A következő időszakban pedig még tovább fog módosulni az arány, egyrészt mivel még zajlik a korhatár 65 évre emelése, ami minden férfit érint, a nőknek viszont csak egy részét, másrészt a következő években folyamatosan érkeznek majd a Nők 40 programban résztvevő hölgyek, egyelőre még 58 év körüli átlagéletkorral.

Jelenleg túl nagy a két nem nyugdíjba vonulásának korhatára közti különbség. Kétségkívül, amikor bevezették a Nők 40 programot, még 62 év volt a korhatár, és bevallottan kevesebb résztvevőre számítottak. Ezek az országos adatok arányosan megjelennek Kunbaján is.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Községünkben is sok az egyedül élő idősök száma.

Tapasztalatok szerint az időskorú népességben belül is növekszik a szegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében. Számukra nagy gondot jelent a gyógyszerek beszerzése és a lakás fenntartási költségek kifizetése.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A községünkben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink, azonban itt meg kell említeni, hogy a 1700/2012.(XII.29.) Kormányrendelet korlátozta a 62. életbetöltött, öregségi nyugdíjjal rendelkezők munkavállalását.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az egészségesebb nyugdíjasok szívesen végeznének valamilyen jövedelemkiegészítő tevékenységet (egyrészt, hogy jövedelmi viszonyaikon javítsanak, másrészt, hogy az elszigeteltségük csökkenjen), azonban erre gyakorlatilag semmilyen esélyük sincs községünkben a térség igen kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete miatt.

Azok az idős emberek, akiknek fizikai, egészségi állapota még lehetővé teszi a ház körüli kertet megművelik, önmaguk, illetve szűkebb családjuk számára megtermelik az alapvető zöldségfélét ezen felül, többen még kisállatokat is tartanak. Számukra ez nagyon fontos. Azok az időskorúak, akiknek a gyermekeik és családjuk a településen laknak, szívesen kiveszik részüket az unokák nevelésében és felügyeletében, házi és házkörüli munkák elvégzésében, bevásárlásban, támogatást nyújtva ezzel a fiataloknak.

Az idős korosztály közül többen tagjai a különböző egyesületeknek és rendszeresen összejárnak, találkoznak, részt vesznek különböző programokon és eseményeken. Énekléssel, beszélgetéssel és kézműves jellegű tevékenységgel töltik el az időt. Ezen felül, az Idősek Klubja által biztosított szolgáltatások nyújtanak számukra közösségi együttlétet és elfoglaltságot.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről nem érkezett panasz, jelzés Önkormányzatunkhoz.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
2015	1
2016	2
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősödés társadalmi és gazdasági probléma, kihívás az egészségügyi és szociális ellátórendszernek egyaránt. Az időskori szociális biztonság megteremtésében meghatározó szerepe van ugyan a nyugdíjnak és a nyugdíjszínvonal alakulásának, de csak ez önmagában nem elegendő az idősödésből adódó terhek és hátrányok mérséklésére. Ehhez szükséges a szociális ellátórendszer is. Fontos, hogy olyan helyzetben, amikor az idős ember már nem képes önmagát teljes mértékben ellátni, vagy egyedül él és családja gondoskodására nem támaszkodhat, milyen megoldásokra számíthat. Fontos, hogy az idős ember önrendelkezésén alapuló, önálló, saját életvitele minél hosszabb ideig fenntartható legyen, elkerülvén ezzel a bentlakásos intézménybe való kerülést. A jól képzett alapellátást nyújtó szociális ellátórendszer nagyon sok esetben kitölti vagy akár ki is válthatja a bentlakásos elhelyezési igényt, ennek érdekében szükséges, hogy az egyén szintjén felvetődő problémákat hatékonyan és a lehető leggyorsabban kezelni tudjuk. Ehhez szükséges az egyénre történő maximális odafigyelés.

Elmondható, hogy községünkben az egészségügyi alapellátáshoz (házi orvos, gyógyszerár) a szociális alapszolgáltatásokhoz (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, családsegítés) és közösségi közlekedéshez (autóbusz) hozzájutnak az idős korúak, számukra ez biztosított. A szociális alapellátások következő kapacitással működnek: házi segítségnyújtás keretében 13 főt tudunk ellátni, az igénybe vevők 39%-a 75-79 év közötti személy. A szociális étkeztetés engedélyezett létszámkerete 100 fő, étkezőink 38,5%-a 70 év feletti idős ember. Az idősök klubja engedélyezett létszámkerete 30 fő, melynek tagjainak többsége 70 feletti nő. Az idősök klubja nyitott formában működik, nemcsak klubtagok, hanem a kunbajai lakosok is részt vehetnek programjaikon és rendezvényeiken. Tapasztalataink szerint egyre több idős ember kerül olyan helyzetbe, hogy a házi gondozónők

segítségére szorulnak. Mivel 1 fő gondozónő 9 főt láthat el, előbb – utóbb nem fogjuk tudni kielégíteni az igényeket.

Ápolást - gondozást nyújtó bentlakásos intézmények a környékünkön 40 km-es körzetben Bácsalmáson, Madarason, Katymáron és Bácsborsódon található. Azonban problémát jelent, hogy az intézményekbe való bekerülésig sok a várakozási idő, egy – két esetet leszámítva, mivel sok az igénylő.

A korábbi visszajelzésekkel ellentétben az idősek nappali ellátása, és a házi segítségnyújtás bővítése az idősek többségénél megfelelő alternatíva a bentlakásos idősothtoni elhelyezéssel szemben, hiszen akkor nem szakadnának ki a megszokott környezetükből.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek életminőségét javító, a testi-lelki egészséget megőrző kulturális programok segítenek kitolni azt az időt, amikor az idős ember már nem képes önálló életvitelre és családi vagy intézményi gondoskodást igényel. Másfelől felvetődik egy módszertani probléma is, hogy mi a helyesebb: célzottan csak az idősek számára szervezni programokat, mert így lehet tekintettel lenni sajátos szükségleteikre, de ezzel a fiatalabb korosztályoktól való elkülönülésüket segítjük elő vagy inkább olyan közös programokat kellene szervezni, amelyek jobban segítik integrálódásukat. Községünkben több olyan program és rendezvény kerül megszervezésre, ahol az idősebb és a fiatalabb generáció egyaránt részt tud venni. Célunk az idősebb korosztály bevonása a kulturális, közművelődési programokba, hogy csökkenjen az elszigeteltségük és elhagyatottságuk.

Az előzőekben már említésre került, hogy községünkben számos kulturális és szabadidős program kerül megszervezésre, ehhez az idősebb korosztály hozzájut érdeklődésének megfelelően. Az Önkormányzat segít abban, hogy azok az idős, nehezen mozgó lakosok is eljuthassanak a rendezvényekre, műsorokra, programokra melyeken részt kívánnak venni. Az Önkormányzat Toyota kisbuszával az oda – vissza történő szállításukat megoldjuk.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály körében is egyre nagyobb az igény arra, hogy jártasságot szerezzenek az informatikában, egyre többen mutatnak érdeklődést az internet világa iránt. Községünkben az elmúlt években három alkalommal indult számítógépes alapismeretek oktató tanfolyam, ahol az idősebb korosztály közül többen is részt vettek.

d) Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programokat a településen, a közintézmények közül leginkább „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ és az Integrált Közösségi Szolgáltató tér, ezen felül az idősebb korosztályt összefogó egyesületek szerveznek, melyhez minden időskorú hozzáférhet.

6.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> helyben nem megoldott az idősek bentlakásos elhelyezése a településen, a várakozók száma és a várakozási idő bentlakásos intézményi elhelyezésre igen magas. 	<ul style="list-style-type: none"> bentlakásos idősek otthonának létesítése, pályázati forrás függvényében, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése
<ul style="list-style-type: none"> egyre több idős ember kerül olyan helyzetbe, hogy a házi gondozónők segítségére szorulnak 	<ul style="list-style-type: none"> a házi segítség nyújtás kapacitásának növelése, valamint tárgyi feltételeinek fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során

A fogyatékos emberek a magyar társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportjai közé tartoznak, hiszen a fogyatékos személyek jelentős részének helyzetét nem csupán saját egészségi állapota, hanem a társadalmi előítéletek, valamint az akadálymentesség hiánya is jelentősen nehezíti. A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.1. A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2012	114	1
2013	104	1
2014	100	1
2015	94	2
2016	96	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen fogyatékossgal élők létszámára, a fogyatékossg formájára és mértékére pontos adatok nem állnak rendelkezésre amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató munkáltató községünkben működik (Bács-Doboz Dobozgyártó Nonprofit Kft.).

Településünkön nincs foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatásukhoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Erre vonatkozó adat és információ nem áll rendelkezésre.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön a „Szivárvány” Szociális Szolgáltató központ keretében biztosított házi segítségnyújtást, étkeztetést, családsegítést, mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is természetesen igénybe vehetik.

Az idősek nappali ellátás biztosító Idősek Klubjában a rendezvényekre bárki ellátogathat, így az nyitott a fogyatékkal élők számára is. A klub rendezvényeit 1 fő kerekesszékekben élő személy látogatja alkalmasszerűen.

A házi segítségnyújtás keretében ellátott személyek közül teljesen vak 1 fő, gyengén látó 2 fő, csonkított végtaggal élő pedig 4 fő. Az ő esetükben még különösebben fontos volt a megfelelő ápolás, gondozás és a megváltozott életvitelhez történő alkalmazkodás elősegítése.

Legközelebbi kisvárosban (12 km), Bácsalmáson működik támogató szolgálat.

A Bács-Kiskun Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének működik kunbajai csoportja, akik rendszeresen összejárnak, programokat szerveznek.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A pénzbeli szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékkal élő személyek is, pontos, nyilvántartott adatokkal azonban jelenleg nem rendelkezünk. A szociális alapszolgáltatás keretein belül az önkormányzatunk étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést tud biztosítani.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
----	---

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A fogyatékos személyek számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A település oktatási intézményei közül az általános iskola akadálymentesítése teljesen megoldott, ezen felül az Egészségház akadálymentesítése is megtörtént. A Szociális Szolgáltató Központ épülete, az óvoda, valamint az Integrált Közösség Szolgáltató tér már részben akadálymentesített. A hivatal akadálymentesítési programja 2018-ban befejeződik. A házi orvosi rendelő akadálymentesítése még nem történt meg.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése csak részben vagy egyáltalán nem megoldott. Az információs és kommunikációs akadálymentesítettség sem biztosított.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Településünkön nincs foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Akadálymentes parkolóhely településünkön csak egy parkolóban van kijelölve. A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben biztosított a településen.

Közösségi közlekedésnek a menetrendszerinti autóbusz járatok felelnek meg, amelyek nem rendelkeznek az alapvető akadálymentesítéssel.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Községünk helyben nem biztosít speciális szolgáltatásokat a legközelebbi kisvárosban (12 km), Bácsalmáson működik támogató szolgálat.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat mind erkölcsileg mind anyagilag támogatja a Bács-Kiskun Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének kunbajai csoportját

7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> jelenleg nem áll rendelkezésre pontos felmérés a fogyatékkal élőkéről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről 	<p>információbázis létrehozása az alábbi tartalommal:</p> <ul style="list-style-type: none"> fogyatékkal élő száma, demográfiai jellemzők a fogyatékosok foka, típusa szükségletek, igények, problémás területek
<ul style="list-style-type: none"> közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei az akadálymentes környezet miatt nem biztosított teljes mértékben 	<ul style="list-style-type: none"> fizikai környezetben található akadályok megszüntetése közintézmények és lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program pályázati lehetőségek függvényében

8.Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és forprofit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az önszerveződések, civil szervezetek jelen vannak a társadalom életében, tevékenységük a közösség valamely szükségletének kielégítését szolgálja. Az önszerveződések mennyisége és milyensége mutatja a társadalom szolidaritását, az egyének együttműködésnek hajlandóságát.

Az elkövetkezendő időben az önkormányzat civil kapcsolata felértékelődik: az Európai Unió pályázataira kiírásai során elvárja, a bírálatkor előnyben részesíti azokat a programokat, projekteket, amelyek széles társadalmi összefogáson alapulnak, a gazdasági hasznosságon túl szemléletformáló, kultúrafejlesztő hatásúak.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Kunbaja Község életében is jelen vannak a civil szervezetek, önszerveződő csoportok, melyek együttműködve az Önkormányzattal, a Német Nemzetiségi Önkormányzattal, illetve egymással, hozzájárulnak a lakosság életének és lehetőségeinek jobbá tételében.

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a lakosság nagy számban vesz részt azok programjain, azonban intézmények fenntartásával és működtetésével nem foglalkoznak

A községben a következő jelentősebb civil szerveződések jöttek létre: Mozgáskorlátozottak Kunbajai Egyesülete, Nyugdíjasok Kunbajai Egyesülete, Bokréta Hagyományőrző Egyesület, Német Hagyományőrző Egyesület, Három Generáció Kunbajáért Egyesület, Polgárőr Egyesület, Sport Egyesület és a Karitasz kunbajai szervezete.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Mind az életminőség, az egyéni és társadalmi közérzet javítása, mind a közvetett gazdasági hasznosulás miatt fontos a civilek és az önkormányzat kapcsolatának fejlesztése, a kölcsönös visszacsatolás rendszere. A civil kezdeményezések biztatásával, támogatásával, véleményük meghallgatásával erősíteni kell a civil-lét becsületét, példát adva a felnövő generációknak. Önkormányzatunk szoros együttműködésben áll a német nemzetiségi önkormányzattal és a civil szektorral egyaránt, segítve a helyi lakosokat, a hátrányos helyzetű embereket. Jól működő partneri viszony kialakítására került sor az évek alatt.

A jó együttműködés következménye, hogy az önkormányzati rendezvényeken is aktívan részt vesznek a civil szervezetek, az egyesületek kórustagjai pedig rendszeresen fellépnek és verset mondanak. Ezen felül, több alkalommal a közösségi programok megszervezése és lebonyolítása is együttműködve valósul meg.

Önkormányzatunk együttműködési megállapodást kötött a településen működő valamennyi civil szervezettel és a német kisebbségi önkormányzattal egyaránt és lehetőségeihez mérten anyagilag is támogatja minden civil szervezet munkáját, működését.

A helyi plébános szintén bekapcsolódott kis falunk közösségi életében, több rendezvényen és programon szívesen részt vesz, ezen felül, a nemrégiben megalakult helyi Karitasz munkájából is kiveszi a részét.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Kunbaja közös hivatalt tart fenn Tataháza községgel, közös költségvetéssel.

Településünk 2017 óta tagja a 12 települést tömörítő Felső-Bácskai és Homokháti Értékmegőrző Natúrpark Egyesületnek, melyet az alapító települések eszközként szeretnék használni az itt élő emberek életminőségének javítása érdekében.

Az egyesület a környék jellegzetes természeti, tájképi és kultúrtörténeti értékeinek gazdagságát bemutató, a természetben történő aktív kikapcsolódás, felüdülés, gyógyulás, fenntartható turizmus és természetvédelmi oktatás- nevelés, ismeretterjesztés, továbbá természetkimélő gazdálkodás megvalósítását kívánja szolgálni.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Német Nemzetiségi Önkormányzat a nemzetiségi kultúra és hagyományok ápolásában és megőrzésében játszik óriási szerepet. Támogatja a helyi programok megszervezését. Rendezvényei közül legjelentősebb a „Sváb bál”sváb mely nagy népszerűségnek örvend az idősebb lakosság körében. Óvodánkban német nemzetiségi nyelvoktatás is folyik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A községünkben a következő jelentősebb civil szerveződések jöttek létre: Mozgáskorlátozottak Kunbajai Egyesülete, Nyugdíjasok Kunbajai Egyesülete, Bokréta Hagyományörző Egyesület, Német Hagyományörző Egyesület, Három Generáció Kunbajáért Egyesület, Polgárőr Egyesület, Sport Egyesület és a Karitasz kunbajai szervezete. Céljaik megvalósítása érdekében pályázatokat készítenek, kulturális, művelődési, sport és szabadidős rendezvények szervezésében és lebonyolításában vesznek részt.

A Mozgáskorlátozottak Kunbajai Egyesülete a mozgásukban korlátozott emberek társadalmi esélyegyenlőségét, emberi és állampolgári jogainak védelmét, a mozgáskorlátozott emberek szociális biztonságának, rehabilitációjának, önálló életvitelének elősegítését tűzte ki céljául.

A Polgárőr Egyesület kiveszi részét a rendezvények idején a rendezvények biztosításában, illetve a falu biztonságának növelése érdekében tevékenykedik. Céljuk továbbá a bűncselekmények megelőzése és vagyonvédelem.

A Sportegyesület célja a község sportéletének, szakosztályok működésének elősegítése. Valamennyi szakosztály (foci, asztalitenisz, csúszókorong) rendszeresen tart edzéseket és versenyekre, mérkőzésekre járnak, ahol szép eredményeket érnek el. Falunap alkalmával kispályás foci meccseket tartanak.

A Nyugdíjasok Kunbajai Egyesülete, a Bokréta Hagyományörző Egyesület, Német a Hagyományörző Egyesület, a Három Generáció Kunbajáért Egyesület céljai között szerepel a hagyományok ápolása, megőrzése és tovább adása a fiatalabb nemzedék számára. Ezen felül számos programot és rendezvényt szerveznek pl. kirándulások, fürdéses, kézműves jellegű foglalkozások, nyugdíjas találkozók, bálak, szüreti felvonulás, Rókus-nap, télbúcsúztató felvonulás.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnának bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba. Községünkben nincs sok vállalkozás és jelen gazdasági

körülmények között ők is nehezebben boldogulnak. Ennek ellenére elmondható, hogy a helyi kisvállalkozók lehetőségeikhez mérten többnyire partnerek a rendezvények lebonyolításában, és erejükhez mérten hozzájárulnak azok megvalósításához és sikeréhez.

9. A Helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését a jegyző szervezte és koordinálta. E tevékenységbe bekapcsolódtak az Önkormányzati Hivatal dolgozói.

A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett Német Nemzetiségi Önkormányzat és civil szervezetek bevonásra kerültek a program elkészítése során.

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online, illetve telefonos kapcsolattartásra és egyeztetésre épült.

Kunbaja Község Honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismeri a lakosság.

A helyi esélyegyenlőségi programot elfogadás előtt a jogszabályi előírásnak megfelelően véleményezi a német nemzetiségi önkormányzat.

A programot a község képviselő – testülete nyilvános ülésen fogadja el, melyen bárki részt vehet. Az elfogadást követően a program széleskörű nyilvánosságának biztosításával minden, a településen érintett szervezetnek folyamatosan lehetősége lesz véleményezni és javaslatokat, észrevételeket tenni az intézkedési tervhez, melyeket figyelembe veszünk a HEP megvalósítása, felülvizsgálatai során.

A nyilvánosságot biztosító eszközök:

- www.kunbaja.hu honlapon,
- a dokumentum elérhető lesz az önkormányzatnál és az önkormányzati fenntartású intézményeknél és az érintett civil szervezeteknél.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Kunbaja Község Önkormányzatának Esélyegyenlőségi programja az Önkormányzati Hivatalban és az önkormányzati fenntartású intézményeknél ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, ezen az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a község teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik. Az érdeklődők el tudják olvasni és értékelhetik, visszacsatolásokat tehetnek.

10. Intézkedési terv

Az Intézkedési Tervben a tervezés során figyelembe kellett venni a megvalósításhoz szükséges anyagi és humánerőforrás rendelkezésre állását is, ezért csak olyan intézkedéseket tartalmaz a program, melyek végrehajtása feltehetően kevés kockázattal jár és megvalósíthatónak tartjuk.

6.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> jelenleg nem áll rendelkezésre megfelelő információ a mélyszegénységben élőkről 	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása a mélyszegénységben élőkről
	<ul style="list-style-type: none"> magas munkanélküliség alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> munkaerőpiacra való bejutás elősegítése oktatáshoz, képzésekhez való hozzáférés elősegítése
	<ul style="list-style-type: none"> eladósodás, közüzemi díjhátralékok megjelenése és felhalmozása 	<ul style="list-style-type: none"> adósságkezelési tanácsadás és szakember képzése
gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> növekszik a magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek száma a HH/HHH-s gyermekek száma magas 	<ul style="list-style-type: none"> gyermekjóléti és családsegítő szolgálat kapacitásának növelése pszichológus, gyógypedagógus szakember alkalmazása szabadidős programok szervezése és biztosítása
	<ul style="list-style-type: none"> a mélyszegénységben élő gyermekek, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek feltérképezése hiányos 	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása demográfiai, szociális jellemzőikről, szükségleteikről, igények, problémás területek pontos felmérése
idősek	<ul style="list-style-type: none"> helyben nem megoldott az idősek bentlakásos elhelyezése 	<ul style="list-style-type: none"> idősek otthonának létesítése, pályázati forrás függvényében
	<ul style="list-style-type: none"> fokozott igény a házi segítség nyújtásra 	<ul style="list-style-type: none"> a házi segítség nyújtás kapacitásának növelése
nők	<ul style="list-style-type: none"> az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők hátránya a munkaerő-piacon 	<ul style="list-style-type: none"> képzésekhez, átképzésekhez, továbbképzésekhez való hozzájutás segítése
fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> nem áll rendelkezésre pontos és széles körű adatbázis 	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása számukról, demográfiai jellemzőikről, szükségleteikről, igényeikről
	<ul style="list-style-type: none"> nem biztosított a teljes körű akadálymentes környezet, így a közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nem biztosított teljes mértékben 	<ul style="list-style-type: none"> fizikai akadályok megszüntetése közüintézmények és lakókörnyezet akadálymentesítése pályázati lehetőségek függvényében

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: iskola, óvoda, védőnő, házi orvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, szociális gondozók és ápolók, szociális segítő, önkormányzat, jegyző, bácsalmási munkaügyi központ, Humán Szolgáltatási bizottság, civil szervezetek, lakosság felelős: „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ vezetője
	<ul style="list-style-type: none"> munkaerő-piaci esélyek növelése 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: bácsalmási munkaügyi központ, képző intézmények, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ vezetője, önkormányzat, IKSZT, képzésben részt vevő egyének önkormányzat
	<ul style="list-style-type: none"> eladósodás megelőzése, kezelése 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, szociális gondozók és ápolók, szociális segítő, „Szivárvány” Szociális Szolgáltató Központ vezetője, védőnő, iskola, óvoda, önkormányzat, jegyző, Humán Szolgáltatási bizottság, közüzemi szolgáltatók, képző intézmény, érintett egyének és családok „Szivárvány” Szociális Szolgáltató Központ vezetője és önkormányzat
gyermek	<ul style="list-style-type: none"> magatartási, beilleszkedési zavarok megelőzése, kezelése a meglévő kapacitások bővítésével 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: iskola, óvoda, védőnő, körzeti megbízott, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, IKSZT, civil szervezetek, önkormányzat, érintett gyermekek és szülők iskola, óvoda, családgondozók
	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: iskola, óvoda, védőnő, házi orvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat, jegyző, bácsalmási munkaügyi központ, járási gyámhivatal, Humán Szolgáltatási bizottság, civil szervezetek, lakosság felelős: „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ vezetője

<p>idősek</p>	<ul style="list-style-type: none"> házi segítség nyújtás kapacitásnövelése, idős otthon létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: szociális gondozók és ápolók, szociális segítő, családsegítő szolgálat, „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ vezetője, önkormányzat, jegyző, polgármester, civil szervezetek, lakosság felelős: „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ fenntartó
<p>nők</p>	<ul style="list-style-type: none"> munkaerő-piaci esélyek növelése 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: bácsalmási munkaügyi központ, képző intézmények, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ vezetője, önkormányzat, IKSZT, képzésben részt vevő egyének felelős: önkormányzat
<p>fogyatékkal élők</p>	<ul style="list-style-type: none"> információbázis létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: iskola, óvoda, védőnő, házi orvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, szociális gondozók és ápolók, szociális segítő, önkormányzat, jegyző, civil szervezetek, Humán Szolgáltatási bizottság, lakosság felelős: „Szivárvány Szociális Szolgáltató Központ vezetője
	<ul style="list-style-type: none"> fizikai akadályok megszüntetése 	<ul style="list-style-type: none"> partnerek: iskola, óvoda, védőnő, házi orvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, szociális gondozók és ápolók, szociális segítő, önkormányzat, jegyző, civil szervezetek, Humán Szolgáltatási bizottság, lakosság felelős: önkormányzat

Jövőképünk

- **Olyan településen kívánunk élni**, ahol a romák és nem romák között nincs megkülönböztetés, a romák társadalmi szerepvállalása azonos a többi lakoséval, a munkaerő-piacon aktív szerepet tudnak vállalni.
- **Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők** felzárkózzanak és megfelelő munkavégzéssel biztosított a legyen megélhetőségük, megélhetési problémáik enyhüljenek, eladósodásuk mérséklődjön.
- **Kiemelt területnek tartjuk** a gyerekek oktatását és nevelését, és a szabadidő hasznos eltöltését. Fontos a mélyszegénységben élő gyermekek szüleinek a munkaerő-piacon történő elhelyezkedésének elősegítése.
- **Folyamatosan odafigyelünk**, hogy az idősebb korosztály minőségi életet tudjanak élni, megbecsülésük, gondozásuk, segítésük megfelelő legyen.

- **Elengedhetetlennek tartjuk** a nők esetén a fokozott társadalmi megbecsülést, ezen felül fontos, hogy a munkaerő-piacon aktívan részt tudjanak venni, összeegyezte azt a gyermekneveléssel.
- **Különös figyelmet fordítunk** a fogyatékkal élők megismerésére, elfogadására és segítésére, célunk, hogy egyre több intézmény váljon akadálymentessé.

6.2. A Helyi esélyegyenlőségi program Intézkedési terve (HEP IT)

2. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Kunbajai információs bázis létrehozása	információ és adatok hiánya	információs bázis bővítése		adatgyűjtés, elemzés, intézkedési javaslatok, beavatkozások megtervezése	SZSZSZK., óvoda, iskola, védőnő	2020	hiteles adatbázis	pályázati forrás, BMÖFG/107-6/2017 önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések	folyamatos adatfeltöltés
2	Mélyszegénységben élők, romák és a nők foglalkoztatási esélyeinek növelése Kunbaján	magas munkanélküliség, alacsony foglalkoztatási esélyek	foglalkoztatási esélyek növelése, munkahelyteremtés, visszavezetés a munka világába, foglalkoztatás, ezen keresztül jövedelemhez való juttatás		a) képzési igények felmérése, oktatás, képzés b) közfoglalkoztatás szervezése, közmunkaprogramban való részvétel, c) egyéb foglalkoztatási lehetőségek felkutatása	önkormányzat	2022	szakképzettek, foglalkoztatottak számának növekedése, munkanélküliek, szakképzetlenek számán	pályázati források. közmunka programokra kiírt pályázatokon való részvétel folyamatosan megvalósított, Start Helyi sajtósság 2018.03.01-2019.02.28 23 fő, Start mezőgazdasági program 2018.03.01-2019.02.28 11 fő, Hosszabb közfoglalkoztatás 2018.07.04-2019.02.28 3 fő megvalósított,	megfelelő munkaerőpiaci háttér szükséges,

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

								ak csökkenése,	Start helyi sajátosságok 2018.03.01-2019.02.28. 23 fő megvalósított, Start mezőgazdasági 2018.03.01-2019.02.28 11 fő megvalósított Műszaki és beruházási szakértelem a felméréshez, tervezéshez és kivitelezéshez. Anyagi források biztosítása: önkormányzati, pályázati. Szakmai koordináció: a célcsoport igényeinek megfelelő tervezés és kivitelezés.	
3	A kunbajai családok és egyének eladósodásának megelőzése, csökkentése, kezelése	eladósodás, díjhátralékok, adósságszpirál, mely szorosan összefügg az egyének családok életvitelével és a munkaerő-piaci helyzetükkel	eladósodás megelőzése, csökkentése, kezelése, munkához, jövedelemhez való juttatás		A)megfelelő és racionális jövedelem felhasználási és jövedelemgazdálkodási életvitel kialakítása, előadások, fórumok, tanácsadások szervezése keretében, szociális szakemberek bevonásával B)anyagi helyzet	SZSZSZK, önkormányzat	2022	eladósdás mérséklődése, megelő életvitel	Anyagi források feltérképezése, biztosítása. Pályázati és önkormányzati források. Minden évben pályázat benyújtása szociális tűzifa biztosítására és a nyári gyermekétkeztetésre, Magyar Élelmiszerbankkal együttműködés megállapodás kötése - megvalósított önkormányzati támogatás, szakember partnerek és résztvevők	források rendelkezésre állása esetén folyamatos családok, egyének motiváltsága

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

					javítása felvilágosítás, tájékoztatás, információnyújtás az elérhető pénzbeni és természetbeni juttatásokról és támogatásokról					
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Magatartási és beilleszkedési zavarokkal küzdő kunbajai gyermekek és szüleinek segítése	magatartási, beilleszkedési zavarok, HH/HHH gyermekek magas száma, mely szorosan összefügg a családok, szülők gazdasági helyzetével, életvitelével és gyermeknevelési módszereivel	probléma kezelése, megelőzése, megfelelő gyermeknevelési módszerek és életvitel kialakítása		A)ingyenes közösségi, szabadidős és sport programok biztosítása – pl. kézműves foglalkozások, kerékpártúra, családi délutánok B)előadások, fórumok tanácsadások szervezése, C)csoportfoglalkozások gyermekek és szülők számára egyaránt a következő témakörökben: önismeret, konfliktuskezelés,	iskola, óvoda, SZSZSZK, IKSZT, védőnő	2022	magatartási, beilleszkedési zavarok csökkentése, HH/HHH gyermekek számának csökkentése, megfelelő gyermeknevelési módszerek és életvitel	pályázat: 1019728 azonosítójú "Kulturális értékmegőrző rendezvények támogatása" FALUNAP "Kunbajális" megvalósított, Erzsébet programon való részvétel: üdületek és táborok – minden évben megvalósított és tervezett Anyagi források biztosítása a szervezéshez és működtetéshez. A működtetés személyi feltételeinek biztosítása: megfelelő szakértelem és kapacitás. A működtetés infrastrukturális és	források rendelkezése állása esetén folyamatos Tájékoztatás folyamatos – ingyenesen biztosítható

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

					gyermeknevelés, D) szakemberek pszichológus, gyógypedagógus, előadók biztosítása,				materiális feltételeinek biztosítása., résztvevők	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Mélyszegénységben élők, romák és a nők foglalkoztatási esélyeinek növelése Kunbaján	magas munkanélküliség, alacsony foglalkoztatási esélyek	foglalkoztatási esélyek növelése, munkahelyteremtés, visszavezetés a munka világába, foglalkoztatás, ezen keresztül jövedelemhez való juttatás		a) képzési igények felmérése, oktatás, képzés b)közfoglalkoztatás szervezése, közmunkaprogramban való részvétel, c)egyéb foglalkoztatási lehetőségek felkutatása	önkormányzat	2022	szakképzettek, foglalkoztatottak számának növekedése, munkanélültek, szakképzetlenek számának csökkenése,	pályázati források. közmunka programokra kiírt pályázatokon való részvétel – folyamatosan, Start Helyi sajátosság 2018.03.01-2019.02.28 23 fő, Start mezőgazdasági program 2018.03.01-2019.02.28 11 fő, Hosszabb közfoglalkoztatás 2018.07.04.-2019.02.28 3 fő megvalósított, Start helyi sajátosságok 2018.03.01-2019.02.28. 23 fő megvalósított, helyi szintű komplex programok önerő, partnerek és résztvevők	megfelelő munkaerőpiaci háttér – szükséges,
2	A kunbajai családok és gyénekek	eladósodás, díjhátralékok, adósságspirál,	eladósodás megelőzése, csökkentése,		A)megfelelő és racionális jövedelem	SZSZSZK, önkormányzat	2022	eladósodás mérsék	Start Helyi sajátosság 2018.03.01-2019.02.28 23 fő,	források rendelkezésr

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

	eladósodásának megelőzése, csökkentése, kezelése	mely szorosan összefügg az egyének családok életvitelével és a munkaerő-piaci helyzetükkel	kezelése, munkához, jövedelemhez való juttatás		felhasználási és jövedelem gazdálkodási életvitel kialakítása, előadások, fórumok, tanácsadások szervezése keretében, szociális szakemberek bevonásával B) anyagi helyzet javítása felvilágosítás, tájékoztatás, információnyújtás az elérhető pénzügyi és természetbeni juttatásokról és támogatásokról			lődése, megfélélt életvitel és jövedelem felhasználás és gazdálkodás	Start mezőgazdasági program 2018.03.01-2019.02.28 11 fő, Hosszabb közfoglalkoztatás 2018.07.04.-2019.02.28 3 fő megvalósított, TOP-1.1.3 - Gazdaságfejlesztés Minden évben pályázat benyújtása szociális tűzifa biztosítására és a nyári gyermekékeztetésre, Magyar Élelmiszerbankkal együttműködés megállapodás kötése - megvalósított önkormányzati támogatás, szakember partnerek és résztvevők BMÖGF/107-6/2017 önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések	e állása esetén folyamatos családok, egyének motiváltsága	
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Idősek szociális ellátásának a javítása Kunbaján	házi segítségnyújtás estében kapacitáshiány, időseket ellátó bentlakásos intézmény hiánya	felmerülő igények mielőbbi kielégítése, az idősek önálló életvitelének minél további		A) alapellátás (házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása) kapacitásának növelése és eszközfejleszté	SZSZSZK, önkormányzat	2022	nincs várólista, a szolgáltatás biztosítására nem kell	pályázati forrás: TOP 4.1.1. Egészségügyi alapellátás infrastruktúrájának fejlesztése TOP-3.2.1 önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	pénzügyi források rendelkezésére állása esetén folyamatos	

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

			megőrzése, megszokott, saját környezetben maradás		se, B)idősek otthonának létrehozása			várni, tartós, megfelelő eszköz megléte, bentlakásos elhelyezést igénylők a községben maradnak	BMÖGF/107-6/2017 önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések. Tájékoztató igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről – VP 6-19.2.1-32-1-17Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területén működő önkormányzatok élhetőbbé tétel-elbírálás alatt		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Közintézmények, középületek akadálymentesítése Kunbaján	akadálymentes környezet hiánya, középületek, közintézmények elavult, rossz állapota	közintézmények, középületek közszolgáltatások elérése nem teljes mértékben megoldott minden lakos számára, korszerű középületek		A) akadálymentesítés – hivatal, házi orvos, óvoda, Ikszt, SZSZSZK B) középületek, közintézmények korszerűsítése, felújítása	önkormányzat	2020	elérhetővé válnak a közszolgáltatások, közösségi, kulturális, szabadidős és sportprogramok, közintézmények	pályázati források: BMÖGF/107-6/2017 önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések. Tájékoztató igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről – VP 6-19.2.1-32-1-17Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területén működő önkormányzatok élhetőbbé tétel-elbírálás alatt pályázati forrás: TOP 4.1.1.Egészségügyi alapellátás	karbantartási, javítási, állagmegőrző munkálatok elvégzése, korszerűsítés és felújítás után gazdaságosabb az üzemeltetés	

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

								fenntar tási műkö dési költsé gek csökke snek	infrastruktúrájának fejlesztése TOP-3.2.1 önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6.3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozói, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

6.4. Elfogadás

I. Kunbaja község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kunbaja község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatva és 218/2018(XII.20.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: 1. HEP elkészítési jegyzék.
2. HEP-IT
3. Elfogadási határozat

Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Aláírás
Halász István
polgármester

Kunbaja Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Három Generáció Kunbajáért Egyesület
Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

Bokréta Egyesület
Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

Sportegyesület
Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

Mozgáskorlátozottak Kunbajai Egyesülete
Dátum : Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

Nyugdíjasok Kunbajai Egyesülete
Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

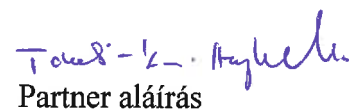
NYUGDÍJASOK EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ
KUNBAJAI EGYESÜLETE KUNBAJA
6435 Kunbaja Bajcsy Zs. u.6.
Tel.: (79) 471-278
Adószám: 18343218-1-03
Számlaszám: 51000060-10600199

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

Német Hagyományőrző Egyesület
Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

Kunbajai Német Önkormányzat
Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

Karitasz Kunbajai Szervezete
Dátum: Kunbaja, 2018. december 20.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék⁵

NÉV ⁶	HEP részei ⁷										Aláírás ⁸	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Szabó Erika Három Generáció Kunbajaért Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Pozsgainé Dr. Juhász Ildikó jegyző	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Nagyné Simon Hajnalka Szolg. Központ vezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Tokodi Kocsi Hajnalka iskolaigazgató, GYIV felelős, iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Mogyorósiné Pálosi Tímea óvodavezető, GYIV felelős, óvoda	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

⁵ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

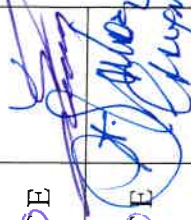

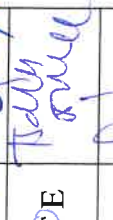

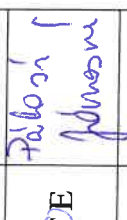

⁶ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁷ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁸ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Kunbaja Község Esélyegyenlőségi Programja

Tokodi Kocsi Hajnalka Kunbajai Német Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Tanf-h Hw
Dr. Lovas László házi orvos	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Sálek Csaba Karitasz Kunbajai szervezete	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Bálint Brigitta védőnő	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Mogyorósiné Pálosi Tímea Humán Szolg. Biz. tag	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Pálosi Jánosné Humán Szolg. Biz. tag	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Agócs Pál önkormányzati alkalmazott	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

Kunbaja Községi Önkormányzat Képviselő-testülete

1-25/2018.

K I V O N A T

a Kunbaja Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2018. december 20-án megtartott rendkívüli ülésének jegyzőkönyvéből.

(Kihagyva a kihagyandókat!)

Ezt követően a Képviselő-testület 5 „igen” szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

**Kunbaja Község Önkormányzata Képviselő-testületének
218/2018.(XII.20.) h a t á r o z a t a
Kunbaja Község Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018-2023**

1) Kunbaja Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Helyi Esélyegyenlőségi Program öt évente előírt áttekintésének eleget tett, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot elfogadja.

2) A képviselő-testület felkéri a polgármestert a felülvizsgált egységes szerkezetben lévő Helyi Esélyegyenlőségi Program közzétételére a község honlapján.

Határidő: azonnal

Felelős: Halász István polgármester

Halász István sk.
polgármester

Pozsgainé dr. Juhász Ildikó sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Dudás Tiborné

Dudás Tiborné
köztisztviselő